

Sprawozdanie finansowe
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku
wraz z opinią niezależnego biegłego rewidenta

Warszawa, dnia 17 kwietnia 2009 r.

SPIS TREŚCI

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	5
BILANS	6
RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	7
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	8
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające.....	9
1. Informacje ogólne	9
2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego	9
3. Władze ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA	9
3.1. Skład Zarządu Spółki	9
3.2. Skład Rady Nadzorczej	10
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	10
5. Inwestycje ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA	10
6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	11
6.1. Profesjonalny osąd.....	11
6.2. Niepewność szacunków	11
7. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	13
7.1. Waluta sprawozdania	13
7.2. Oświadczenie o zgodności	13
8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	13
9. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	14
10. Korekta błędów.....	15
11. Zmiana szacunków.....	15
12. Istotne zasady rachunkowości	15
12.1. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	15
12.2. Rzeczowe aktywa trwałe	16
12.3. Nieruchomości inwestycyjne	16
12.4. Wartości niematerialne	17
12.5. Leasing	17
12.6. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	18
12.7. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych.....	18
12.8. Koszty finansowania zewnętrznego.....	18
12.9. Aktywa finansowe	18
12.10. Utrata wartości aktywów finansowych.....	20
12.10.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu.....	20
12.10.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu.....	20
12.10.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	20
12.11. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	20
12.11.1. Zabezpieczenie wartości godziwej	21
12.11.2. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych.....	21
12.12. Należności i zobowiązania długoterminowe	22
12.13. Zapasy	22
12.14. Należności i zobowiązania krótkoterminowe.....	22
12.14.1. Należności z tytułu Cash Pool.....	22
12.15. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.....	23
12.15.1. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	23
12.16. Rozliczenia międzyokresowe	23
12.17. Zobowiązania układowe	23
12.18. Kapitały własne.....	23
12.18.1. Kapitał podstawowy.....	23
12.18.2. Kapitał zapasowy	23
12.18.3. Zysk/strata z lat poprzednich.....	23
12.18.4. Kapitał z aktualizacji instrumentów finansowych.....	24
12.19. Rezerwy.....	24
12.20. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe	24
12.21. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	24
12.22. Przychody	25
12.22.1. Sprzedaż towarów i produktów	25
12.22.2. Przychody ze świadczenia usług	25
12.22.3. Przychody z tytułu odsetek.....	25
12.22.4. Dywidendy	25
12.22.5. Przychody z tytułu wynajmu	25
12.23. Podatki	25
12.23.1. Podatek bieżący	25
12.23.2. Podatek od towarów i usług	25

12.23.3. Podatek dochodowy i odroczony podatek dochodowy	26
12.24. Zysk netto na akcję	26
12.25. Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne	27
13. Informacje dotyczące segmentów działalności	27
13.1. Segmenty branżowe	27
13.2. Segmenty geograficzne	29
14. Przychody i koszty	30
14.1. Przychody ze sprzedaży usług	30
14.2. Długoterminowe kontrakty budowlane	31
14.3. Pozostałe przychody operacyjne	31
14.4. Pozostałe koszty operacyjne	32
14.5. Przychody finansowe	32
14.6. Koszty finansowe	32
14.7. Koszty rodzajowe ujęte w rachunku zysków i strat	32
14.8. Koszty amortyzacji, odpisy aktualizujące i koszty zużycia materiałów ujęte w rachunku zysków i strat	33
14.9. Koszty wynagrodzeń i świadczeń pracowniczych	33
15. Podatek dochodowy	33
15.1. Obciążenie podatkowe	34
15.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	34
15.3. Odroczony podatek dochodowy	35
16. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	35
17. Zysk przypadający na jedną akcję	36
18. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	36
19. Rzeczowe aktywa trwałe	36
20. Wartości niematerialne	37
21. Akcje i udziały w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	38
21.1. Inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i pozostałe aktywa finansowe	38
21.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	39
21.3. Zbycie przez ENERGMONTAŻ-PÓŁNOC SA jednostki zależnej	39
21.4. Rozliczenia międzyokresowe	40
22. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia	40
22.1. Programy akcji pracowniczych	40
22.2. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	40
23. Zapasy	40
24. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	41
24.1. Należności z tytułu dostaw i usług (brutto) - jednostki powiązane o pozostałym od dnia	41
bilansowego okresie spłat	41
24.2. Należności z tytułu dostaw i usług krótkookresowe (brutto) o pozostałym po dniu bilansowym	42
okresie spłaty	42
24.3. Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane (brutto)	43
24.4. Należności z tytułu Cash Pool	43
24.5. Należności długoterminowe	44
24.6. Należności z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją wykupu	44
25. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	44
25.1. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne (struktura walutowa)	44
25.2. Inne inwestycje krótkoterminowe	44
25.3. Pożyczki krótkoterminowe	45
26. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe/ rezerwy	45
26.1. Kapitał podstawowy	45
26.1.1. Wartość nominalna akcji	45
26.1.2. Prawa akcjonariuszy	45
26.1.3. Akcjonariusze o znaczącym udziale	46
26.2. Kapitał zapasowy	46
26.3. Zyski zatrzymane	46
26.4. Kapitał z aktualizacji aktywów finansowych	47
27. Rezerwy	47
27.1. Zmiany stanu rezerw	47
28. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe)	48
28.1. Zobowiązania z tytułu robót i usług wobec spółek Grupy o pozostałym do dnia bilansowego okresie spłaty	48
28.2. Zobowiązania z tytułu robót i usług o pozostałym do dnia bilansowego okresie spłaty	49
28.3. Zobowiązania przeterminowane z tytułu dostaw i usług o pozostałym do dnia bilansowego okresie spłaty	49
28.4. Zobowiązania długoterminowe	49
29. Rozliczenie międzyokresowe przychodów i zobowiązania układowe	49
30. Noty objaśniające do rachunku przepływów pieniężnych	50
31. Zobowiązania warunkowe	50
31.1. Aktywa oddane pod zabezpieczenie	50
32. Sprawy sądowe	50

33. Nakłady inwestycyjne	51
34. Informacje o podmiotach powiązanych	51
34.1. Jednostka dominująca całej Grupy	52
35. Rozliczenia podatkowe.....	52
36. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	52
36.1. Ryzyko stopy procentowej.....	52
36.2. Ryzyko walutowe	53
36.3. Ryzyko związane z płynnością.....	53
36.4. Ryzyko cen towarów.....	54
36.5. Ryzyko kredytowe.....	54
36.5.1. Koncentracja należności wg kontrahentów stan na 31.12.2008 r.	54
36.6. Ryzyko cen towarów.....	55
36.7. Ryzyko kursów walut.....	55
36.8. Zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych.....	56
37. Zarządzanie kapitałem	56
38. Instrumenty finansowe.....	57
39. Wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	59
40. Wynagrodzenia dla osób zarządzających i nadzorujących.....	59
41. Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych	59
42. Pożyczki udzielona członkom Zarządu.....	59
43. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu	59
44. Struktura zatrudnienia.....	59
45. Wydarzenia po dniu bilansowym	60

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

		Nr noty	w tys. zł	
			Rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku	Rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA				
I	Przychody ze sprzedaży	13	155 843	141 697
1	Przychody ze sprzedaży towarów i produktów		33	
2	Przychody ze sprzedaży usług		155 810	141 697
II	Koszt własny sprzedaży	14.7	142 700	133 684
III	Zysk brutto ze sprzedaży		13 143	8 013
IV	Pozostałe przychody operacyjne	14.3	11 162	7 714
V	Koszty ogólnego zarządu		12 508	13 851
VI	Pozostałe koszty operacyjne	14.4	292	1 518
VII	Przychody finansowe	14.5	4 507	3 987
VIII	Koszty finansowe	14.6	1 950	5 117
IX	Zysk (strata) brutto		14 062	-772
X	Podatek dochodowy	15.1	-2 294	-1 330
XI	Zysk netto z działalności kontynuowanej		16 356	558
DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA				
XII	Strata za rok obrotowy z działalności zaniechanej			
XIII	ZYSK NETTO za okres sprawozdawczy		16 356	558
Zysk na jedną akcję				
	- średnia ważona liczba akcji w okresie		23 827 044	23 827 044
	- podstawowy z zysku netto na jedną akcję za okres sprawozdawczy	17	0,69	0,02

BILANS

		Nr noty	w tys. zł	
			31 grudnia 2008 r.	31 grudnia 2007 r. (przekształcone)
	A k t y w a			
I	Aktywa trwałe (długoterminowe)		67 999	64 783
1	Rzeczowe aktywa trwałe	19	12 690	11 104
2	Wartości niematerialne	20	139	319
3	Akcje i udziały w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	21	48 154	48 192
4	Pozostałe aktywa finansowe	24	1 559	3 838
5	Rozliczenia międzyokresowe	21.4	152	
6	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15.3	5 305	1 330
II	Aktywa obrotowe		139 583	110 352
1	Zapasy	23	28	
2	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	24	60 927	87 134
3	Należności z tytułu podatku dochodowego	24	388	378
4	Rozliczenia międzyokresowe	21.4	916	405
5	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	25	77 324	7 462
6	Pozostałe aktywa finansowe			14 973
III	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży			
A K T Y W A R A Z E M			207 582	175 135
	P a s y w a			
I	Kapitał własny		124 540	115 141
1	Kapitał podstawowy	26.1	83 395	83 395
2	Kapitał z wyceny instrumentów finansowych	26.4	-6 957	
3	Kapitał zapasowy	26.2	49 750	49 750
4	Niepokryta strata	26.3	-18 004	-18 562
5	Wynik okresu sprawozdawczego	26.3	16 356	558
II	Zobowiązania długoterminowe		4 892	6 582
1	Pozostałe zobowiązania	28.4	2 287	3 983
2	Rezerwy na odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe	27	2 605	2 599
III	Zobowiązania układowe przewidziane do umorzenia	29	11 442	11 453
IV	Zobowiązania krótkoterminowe		66 708	41 959
1	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	28	59 732	38 719
2	Rezerwy	27	1 474	1 133
3	Rezerwy na świadczenia pracownicze	28	1 254	264
4	Rozliczenia międzyokresowe bierne	28	2 468	1 843
5	Rozliczenia międzyokresowe przychodów	29	1 780	
V	Zobowiązania razem		83 042	59 994
P A S Y W A R A Z E M			207 582	175 135
Wartość księgowa			124 388	115 141
Liczba akcji w szt. na dzień 31 grudnia 2008 roku			23 827 044	23 827 044

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

		w tys. zł	
		2008 r.	2007 r. (przekształcone)
A	Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
I	Zysk (strata) brutto	14 062	-772
II	Korekty o pozycje:	30 660	-47 036
1	Amortyzacja	2 271	2 582
2	Różnice kursowe netto		
3	Odsetki i dywidendy netto	-3 554	-3 689
4	Zysk (strata) na działalności inwestycyjnej	-10 251	-3 232
5	Zmiana stanu należności	28 476	-44 017
6	Zmiana stanu zapasów	-28	
7	Zmiana stanu zobowiązań, z wyjątkiem kredytów i pożyczek	10 456	3 281
8	Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	1 894	-806
9	Zmiana stanu rezerw	1 337	-1 126
10	Pozostałe korekty	59	-29
	Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	44 722	-47 808
B	Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
1	Sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	12 320	14 840
2	Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-5 467	-2 923
4	Sprzedaż pozostałych aktywów finansowych	14 973	33 264
5	Nabycie pozostałych aktywów finansowych		
6	Nabycie udziałów w jednostkach podporządkowanych	-10	-18 819
7	Dywidendy i odsetki otrzymane	745	768
8	Udzielone pożyczki- spłata		589
9	Udzielone pożyczki		
10	Odsetki	2 579	2 796
	Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	25 140	30 516
C	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
1	Instrumenty finansowe – wycena prezentowana w kapitałach		
2	Instrumenty finansowe – część nieefektywna		
3	Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek		
4	Spłaty kredytów i pożyczek		
5	Dywidendy wypłacone		
6	Odsetki zapłacone/ otrzymane		
7	Wpływy ze sprzedaży instrumentów finansowych		
	Środki pieniężne netto z działalności finansowej		
D	Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych	69 862	-17 292
	Różnice kursowe netto		
	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	7 462	24 754
	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	77 324	7 462
	w tym: o ograniczonej możliwości dysponowania		

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za rok finansowy zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku

w tys. zł

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Kapitał z wyceny instrumentów finansowych	Zyski zatrzymane	Razem
Na dzień 31 grudnia 2007 roku	83 395	49 750		-17 023	116 122
Korekta błędów lat poprzednich				-981	-981
Na 1 stycznia 2008r po korekcie	83 395	49 750		-18 004	115 141
Zysk netto za rok obrotowy				16 356	16 356
Korekta kapitału z wyceny instrumentów finansowych			-6 957		-6 957
Przychody/koszty za rok obrotowy ogółem			-6 957		-6 957
Na dzień 31 grudnia 2008 roku	83 395	49 750	-6 957	-1 648	124 540

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za rok finansowy zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku

w tys. zł

	Kapitał akcyjny	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane	Razem
Na dzień 1 stycznia 2007 roku	83 395	49 750		-17 581	115 564
Korekta błędów lat poprzednich				-981	-981
Nadwyżka ze sprzedaży akcji przeniesiona na kapitał zapasowy		-49 750	49 750		
Zysk (strata) za rok obrotowy				558	558
Przychody/koszty za rok obrotowy ogółem				558	558
Na dzień 31 grudnia 2007 roku	83 395		49 750	-18 004	115 141

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

1. Informacje ogólne

Sprawozdanie finansowe ENERGMONTAŻ-PÓŁNOC Spółka Akcyjna obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku.

W dniu 8 maja 2001 roku ENERGMONTAŻ-PÓŁNOC Spółka Akcyjna („Spółka” „jednostka”) została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym – Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, pod numerem 8564 (wcześniejsza rejestracja – Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy Sąd Gospodarczy XVI Wydział Gospodarczy Rejestrowy pod numerem RHB 29737).

Siedziba Spółki mieści się w Warszawie przy ulicy Przemysłowej 30.

Spółce nadano numer statystyczny REGON 0011519601.

Działalność Spółki jest bez ograniczeń czasowych.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki są roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej niesklasyfikowane (PKD 4299Z).

Podmiotem bezpośrednio dominującym w stosunku do Spółki jest Polimex-Mostostal S.A.

2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Spółka sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku, które zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 17 kwietnia 2009 roku.

3. Władze ENERGMONTAŻ-PÓŁNOC SA

3.1. Skład Zarządu Spółki

Zarząd ENERGMONTAŻ-PÓŁNOC SA, powołany w dniu 30 czerwca 2006 r. przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki na okres szóstej, wspólnej kadencji, obejmującej lata obrotowe 2006 – 2008, do dnia 2 stycznia 2008 r. działał w składzie:

1. Włodzimierz Dyrka	- Prezes Zarządu
2. Przemysław Milczarek	- Członek Zarządu
3. Mirosław Białogłowski	- Członek Zarządu

W dniu 6 grudnia 2007 r. Rada Nadzorcza ENERGMONTAŻ-PÓŁNOC SA ustaliła, iż z dniem 2 stycznia 2008 r., na okres do końca szóstej, wspólnej kadencji Zarządu Spółki, obejmującej lata obrotowe 2006 – 2008, Zarząd Spółki będzie składał się z czterech członków. Następnie powołała w skład Zarządu, z mocą od dnia 2 stycznia 2008 r., na okres do końca obecnej – szóstej, wspólnej kadencji, Pana Andrzeja Orlińskiego.

Jednocześnie Rada Nadzorcza uchwaliła, z mocą od dnia 2 stycznia 2008 r., powierzenie Panu Mirosławowi Białogłowskiemu, pełniącemu dotychczas funkcję Członka Zarządu ds. Operacyjnych, pełnienie w Spółce funkcji na stanowisku Członka Zarządu ds. Rynku i Rozwoju Biznesu, natomiast Panu Andrzejowi Orlińskiemu, jako osobie zarządzającej, równoczesne pełnienie funkcji w Spółce na stanowisku Członka Zarządu ds. Operacyjnych.

Wobec powyższych zmian, od dnia 2 stycznia 2008 r. Zarząd Spółki działał w składzie:

1. Włodzimierz Dyrka	- Prezes Zarządu
2. Przemysław Milczarek	- Członek Zarządu
3. Andrzej Orliński	- Członek Zarządu
4. Mirosław Białogłowski	- Członek Zarządu

W dniu 27 sierpnia 2008 r. Rada Nadzorcza Spółki, działając na podstawie § 10 ust. 3 Statutu oraz na wniosek Prezesa Zarządu, Pana Włodzimierza Dyrki, powołała z dniem 27 sierpnia 2008 r., dotychczasowych Członków Zarządu, Panów Przemysława Milczarka i Andrzeja Orlińskiego, na stanowiska Wiceprezesów Zarządu Spółki, na okres do końca obecnej, szóstej kadencji.

W związku z powyższym, począwszy od dnia 27 sierpnia 2008 r., Zarząd Spółki działa w składzie:

1. Włodzimierz Dyrka	- Prezes Zarządu
2. Przemysław Milczarek	- Wiceprezes Zarządu
3. Andrzej Orliński	- Wiceprezes Zarządu
4. Mirosław Białogłowski	- Członek Zarządu

W dniu 28 kwietnia 2008 r. Zarząd Spółki podjął decyzję o odwołaniu, z dniem 30 kwietnia 2008 r., prokury udzielonej Panu Januszowi Pieczko, pełniącemu w Spółce funkcję Dyrektora ds. Produkcji.

Do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie miały miejsca zmiany w składzie Zarządu Spółki.

3.2. Skład Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA szóstej kadencji, obejmującej lata obrotowe 2005 – 2008, w okresie do dnia 29 maja 2008 r. działała w składzie:

1. Konrad Jaskóła	- Przewodniczący
2. Wojciech Wilomski	- Zastępca Przewodniczącego
3. Marian Bogucki	- Sekretarz
4. Adam Dyląg	- Członek
5. Zygmunt Artwik	- Członek

W związku z upływem kadencji Rady Nadzorczej, w dniu 29 maja 2008 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki ustaliło, iż w kolejnej, siódmej kadencji Rady, obejmującej lata obrotowe 2008 – 2010, będzie ona liczyła pięciu Członków, a następnie wybrało do jej składu:

1. Konrada Jaskółę
2. Wojciecha Wilomskiego
3. Mariana Boguckiego
4. Zygmunta Artwika
5. Adama Dyląga

W dniu 27 sierpnia 2008 r. Rada Nadzorcza siódmej kadencji ukonstytuowała się, z mocą od dnia 29 maja 2008 r., następująco:

1. Konrad Jaskóła	- Przewodniczący
2. Wojciech Wilomski	- Zastępca Przewodniczącego
3. Marian Bogucki	- Sekretarz
4. Adam Dyląg	- Członek
5. Zygmunt Artwik	- Członek

Do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie miały miejsca zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki w dniu 17 kwietnia 2009 roku.

5. Inwestycje ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA

Spółka posiada inwestycje w następujących jednostkach zależnych:

Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	% udział Spółki w kapitale zakładowym	
			31.12.2008 r.	31.12.2007 r.
„Energomontaż-Nieruchomości” Sp. z o.o.	Warszawa	1. Obrót nieruchomościami 2. Obsługa nieruchomości 3. Zarządzanie nieruchomościami	100,00	100,00
„Energomontaż-Magyarorszag” Sp. z o.o.	Budapeszt	1. Roboty budowlano-montażowe 2. Usługi, handel	100,00	100,00
„Energomontaż-Północ-Gdynia” Sp. z o.o.	Gdynia	1. Roboty budowlano-montażowe 2. Produkcja konstrukcji stalowych 3. Działalność handlowa	99,99	99,99

„EnerGOP” Sp. z o.o.	Sochaczew	1. Produkcja rurociągów i konstrukcji stalowych 2. Usługi budowlano-montażowe	99,997	99,997
„Energomontaż-Północ-Technika Spawalnicza i Laboratorium” Sp. z o.o.	Warszawa	1. Prace badawczo-rozwojowe	99,30	99,30
ZRE Lublin S.A.	Lublin	1. Produkcja konstrukcji stalowych i urządzeń energetycznych 2. Usługi, handel, transport	73,60	73,48
„Energomontaż-Północ” Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	1. Roboty budowlano-montażowe 2. Produkcja konstrukcji stalowych 3. Działalność handlowa	0,0	99,95
„Energomontaż-Północ-Warszawa” Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	1. Roboty budowlano-montażowe 2. Produkcja konstrukcji stalowych 3. Działalność handlowa	98,65	98,65

oraz inwestycję w spółkę stowarzyszoną:

„Energomontaż-Północ-Belchatów” Sp. z o.o.	Bełchatów	1. Roboty budowlano-montażowe 2. Produkcja konstrukcji stalowych 3. Działalność handlowa	32,82	32,82
--	-----------	--	-------	-------

W 2007 r. ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC Spółka Akcyjna rozpoczęła proces odkupywania akcji spółki ZRE Lublin S.A. od jej akcjonariuszy – osób fizycznych. W roku 2008 r. zakupiono kolejne udziały, w liczbie 1.142 sztuk, za łączną kwotę 9.707,00 zł. W wyniku dokonanych transakcji ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA zwiększyła swój udział w kapitale ZRE Lublin S.A. do 73,60%.

W dniu 20 lutego 2008 r. ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA zbyła na rzecz osoby fizycznej, Pana Wojciecha Dmochowskiego, wszystkie udziały posiadane w spółce zależnej, działającej pod firmą „Energomontaż-Północ” Sp. z o.o. w likwidacji, w ilości 8.706 udziałów o wartości nominalnej 500,00 zł każdy, stanowiące 99,95% kapitału zakładowego spółki, za łączną cenę 870,60 zł.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku oraz na dzień 31 grudnia 2007 roku udział w ogólnej liczbie głosów, posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych, jest równy udziałowi Grupy w kapitałach zakładowych tych jednostek.

Wyjątek stanowi „Energomontaż-Północ Bełchatów” Sp. z o.o., której wszystkie udziały są uprzywilejowane co do głosu, w ten sposób, że na każdy udział przypadają dwa głosy.

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

6.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Spółka sporządzając sprawozdanie finansowe, zgodnie z MSSF, dokonuje szacunków i założeń, które mogą mieć wpływ na wielkości wykazane w niniejszym sprawozdaniu. Mimo, że przyjęte założenia i szacunki opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu na temat bieżących działań i zdarzeń, rzeczywiste wyniki mogą różnić się od przewidywanych.

Klasyfikacja umów leasingowych

Spółka dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

6.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

- Wycena rezerw

Rezerwy wycenia się w uzasadnionej wiarygodnie oszacowanej wartości. Tworzone są rezerwy na: odprawy emerytalne, nagrody jubileuszowe, na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe i inne. W innych rezerwach występują w szczególności rezerwy na możliwe niekorzystne dla spółki postanowienia w wyniku toczących się postępowań sądowych.

Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe szacowane są dla poszczególnych grup wiekowych z uwzględnieniem dotychczasowego stażu i przyszłych lat pracy. Do wyliczenia odpraw przyjmuje się według stanu na dzień bilansowy: zatrudnienie, wynagrodzenie zasadnicze waloryzowane o stopę dyskontową. Rezerwy na niewykorzystane urlopy

wypoczynkowe szacowane są dla poszczególnych pracowników z uwzględnieniem przeciętnego wynagrodzenia dla danego pracownika z ostatnich 3 miesięcy poprzedzających kalkulację.

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metody aktuarialnej. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 29.1. Zmiana wskaźników finansowych będących podstawą szacunków tj. Spadek stopy dyskontowej o 1% i spadek wskaźnika wynagrodzeń o 1% spowodowałyby spadek rezerw o 7,7 tys. zł

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 38.

- Ujmowanie przychodów z tytułu umów o budowę

Spółka ustala przychody dla umów o budowę opierając się na kosztach odpowiadających części wykonanej usługi przy zastosowaniu metody „stopnia zaawansowania realizacji umowy”, a jeżeli nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wyniku umowy lub korekta wynikająca z tej wyceny jest nieistotna dla całości sprawozdania finansowego, ustalenia przychodów dokonuje się przyjmując tzw. „zerowy zysk”. Stosowanie przez Spółkę powyższych metod wymaga szacowania przychodów na podstawie proporcji kosztu dotychczas poniesionego w stosunku do całości planowanego kosztu.

Jeśli na podstawie analizy wynika, że łączne koszty wykonania umowy przekroczą łączne przychody z umowy to przewidywana strata jest ujmowana w danym okresie sprawozdawczym.

Zgodnie z przyjętymi w Spółce zasadami rachunkowości, dokonuje się ustalenia stopnia zaawansowania kontraktów usługowych przez ustalenie proporcji dotychczas poniesionych kosztów danego projektu do całkowitych oszacowanych kosztów. Z uwagi na długoterminowy charakter prowadzonych projektów oraz ich złożoność, a także możliwość pojawienia się nie przewidywanych wcześniej trudności związanych z realizacją projektu, może się okazać, iż rzeczywiste całkowite koszty realizacji projektu będą różniły się do szacunków dokonywanych na kolejne dni bilansowe. Zmiana szacunków całkowitych kosztów realizacji projektów mogłoby spowodować, iż ustalony na dzień bilansowy stopień zaawansowania projektu lub wartość oczekiwanej marży, a tym samym rozpoznany przychód, powinny być ustalone w innej wartości.

Spółka stosuje metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych. Stopień zaawansowania prac określony jest jako procent kosztów poniesionych do całości kosztów prognozowanych dla danego kontraktu. Gdyby tak określony stopień zaawansowania prac uległ zwiększeniu o 1% to kwota przychodu zostałaby powiększona o 3.913 tys. zł, przy jednoczesnym zwiększeniu kosztów o 3.510 tys. zł.

- Odpisy amortyzacyjne

Spółka dokonuje odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych metodą liniową, w równych ratach miesięcznych, z uwzględnieniem długości okresu używania, który jest wielkością szacunkową i zależy od decyzji Zarządu Spółki. Zarówno okres użytkowania, jak i metoda amortyzacji jest okresowo weryfikowana, po czym Spółka dokonuje (o ile to konieczne) odpowiedniej korekty odpisów amortyzacyjnych za bieżące i przeszłe okresy.

- Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdania finansowego, rezerwa na podatek dochodowy jest tworzona metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i pasywów, a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych aktywów podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata w takiej wysokości, w jakiej prawdopodobne jest, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać w/w różnice aktywa i straty.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu, gdy przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony są wycenione na podstawie stawek podatkowych, które przewiduje się, że będą obowiązywały w okresie, w którym poszczególne różnice przejściowe będą się realizowały.

W latach 2002-2005 Spółka ponosiła straty podatkowe. W roku 2006 Spółka osiągnęła po raz pierwszy dochód podatkowy pozwalający na potrącenie poniesionych w latach wcześniejszych strat. Spółka w latach 2007 oraz 2008 osiągnęła zysk podatkowy pozwalający na wykorzystanie części strat z lat ubiegłych. Na dzień 31 grudnia 2008 roku w bilansie zaprezentowano aktywo z tytułu podatku dochodowego w kwocie 5 305 tys. zł, które odpowiada możliwej do odpisania przez dwa lata stracie podatkowej z lat poprzednich.

Spółka rozpoznała składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie (realizację straty podatkowej z lat poprzednich).

7. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które są wyceniane według wartości godziwej.

Sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („zł”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

Sprawozdanie finansowe za 2008 r. zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

7.1. Waluta sprawozdania

Walutą pomiaru Spółki i walutą sprawozdawczą niniejszego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

Występujące w Spółce aktywa lub pasywa w walutach obcych zostały przeliczone na walutę sprawozdawczą według zasad określonych w MSR 21.

7.2. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz MSSF zatwierdzonymi przez UE. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Spółkę działalność, w zakresie stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Poniżej zostały przedstawione nowe lub zmienione regulacje MSSF oraz nowe interpretacje KIMSF, które Spółka zastosowała w bieżącym roku. Ich zastosowanie, oprócz kilku dodatkowych ujawnień, nie miało wpływu na sprawozdanie finansowe.

KIMSF 11 MSSF 2 - Wydanie akcji w ramach Grupy i transakcje w nabytych akcjach własnych

KIMSF 11 zawiera wskazówki, czy transakcje, w których jednostka emituje instrumenty kapitałowe w ramach zapłaty za otrzymane przez nią towary lub usługi, bądź też, gdy zapłatą są wyemitowane instrumenty kapitałowe jednostki tej samej grupy kapitałowej, należy traktować jako rozliczane w instrumentach kapitałowych czy też rozliczane w środkach pieniężnych. Interpretacja określa również sposób postępowania w sytuacjach, gdy jednostka wykorzystuje posiadane akcje własne w celu rozliczenia zobowiązań w ramach transakcji płatności w formie akcji własnych. Zastosowanie tej interpretacji nie spowodowało istotnego wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.

Zmiany do MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena oraz MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji – Rekasyfikacja aktywów finansowych

Zmiany te dopuszczają rekasyfikację pewnych instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu do kategorii instrumentów utrzymywanych do terminu zapadalności, dostępnych do sprzedaży lub pożyczek i należności. Zgodnie z tymi zmianami dopuszczalne jest również, w pewnych okolicznościach, przeniesienie instrumentów dostępnych do sprzedaży do kategorii pożyczki i należności. Zmiany mają zastosowanie dla rekasyfikacji dokonanych 1 lipca 2008 roku lub później. Spółka nie dokonywała rekasyfikacji instrumentów finansowych ani z kategorii instrumentów przeznaczonych do obrotu ani z kategorii instrumentów dostępnych do sprzedaży.

Interpretacja KIMSF 14 MSR 19 - Limit wyceny aktywów z tytułu programów określonych świadczeń, minimalne wymogi finansowania oraz ich wzajemne zależności

KIMSF 14 zawiera wskazówki, jak oszacować graniczną wartość nadwyżki w programie określonych świadczeń, która może być ujęta jako składnik aktywów zgodnie z MSR 19 Świadczenia pracownicze. zastosowanie tej interpretacji nie ma istotnego wpływu na pozycję finansową ani wyniki działalności Spółki

W okresie sprawozdawczym, za który sporządzono sprawozdanie finansowe Zarząd Spółki nie wprowadził żadnych zmian w polityce (zasadach) rachunkowości.

9. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- **MSSF 8 Segmenty operacyjne** - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- **MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych** (zmieniony we wrześniu 2007 r.) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- **MSR 23 Koszty finansowania zewnętrznego** (zmieniony w marcu 2007 r.) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- **MSSF 3 Połączenie jednostek gospodarczych** (zmieniony w styczniu 2008 r.) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- **MSR 27 Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe** (zmieniony w styczniu 2008 r.) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- **MSSF 2 Płatności w formie akcji: warunki nabywania uprawnień i anulowanie** (zmieniony w styczniu 2008 r.) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- **Zmiany do MSR 32 i MSR 1: Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży po wartości godziwej** (zmiany wprowadzone w lutym 2008 r.) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- **Interpretacja KIMSF 12 Umowy na usługi koncesjonowane** - mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2008 roku
- **Interpretacja KIMSF 13 Programy lojalnościowe** - mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2008 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- **Zmiany wynikające z corocznego przeglądu MSSF** - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- **Zmiany do MSSF 1 i MSR 27 Koszt inwestycji w jednostkę zależną, współkontrolowaną i stowarzyszoną** - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- **Interpretacja KIMSF 15 Umowy dotyczące budowy nieruchomości** - mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- **Interpretacja KIMSF 16 Zabezpieczenie inwestycji netto w jednostkach zagranicznych** - mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 października 2008 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- **Zmiany do MSR 39: Pozycje zabezpieczane kwalifikujące się do rachunkowości zabezpieczeń** (zmiany wprowadzone w lipcu 2008 r.) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- **MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy** (zmieniony w listopadzie 2008 r.) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- **Interpretacja KIMSF 17 Przekazanie aktywów niegotówkowych właścicielom** - mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- **Interpretacja KIMSF 18 Aktywa otrzymane od klientów** - mająca zastosowanie od 1 lipca 2009 roku - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- **Zmiany do MSR 39 i MSSF 7 – Przekwalifikowanie aktywów finansowych** - Data wejścia w życie i przepisy przejściowe (zmiany wprowadzone w listopadzie 2008) - mające zastosowanie od 1 lipca 2008 roku - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,

- **Zmiany do MSSF 7 Instrumenty finansowe - ujawnianie informacji** - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- **Wbudowane instrumenty pochodne - zmiany do KIMSF 9 i MSR 39** - mające zastosowanie dla okresów rocznych kończących się 30 czerwca 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE.
- **Zmiany do MSSF (opublikowane w kwietniu 2009 roku)** - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub później - § - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,

Zarząd jest w trakcie analizy wpływu powyższych standardów oraz interpretacji na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości.

10. Korekta błędu

Spółka dokonała korekty błędu na 31.12.2007 r. na kwotę 981 tys. zł .

Wyszczególnienie	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe	Razem
wyliczone na 31.12.2007 r.	1 001	881	1 882
01.01.2008 r. wycena po korekcie lat zatrudnienia	1 401	1 462	2 863
Razem korekta	400	581	981

Korekta w kwocie 981 tys. zł skutkująca wzrostem rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne i rentowe została odniesiona na zysk zatrzymany.

Korygowany błąd był wynikiem przyjmowania zaniżonych okresów zatrudnienia pracowników przy wyliczeniu rezerw na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku i lata poprzedzające rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku. W efekcie oszacowana rezerwa na koszty odpraw emerytalno rentowych i nagród jubileuszowych została zaniżona o 980 tys. zł. Spółka dokonała korekty zidentyfikowanego błędu dotyczącego bilansu otwarcia w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Spółka dokonała również reklasyfikacji części posiadanych nieruchomości o wartości 5.187 tys. zł z nieruchomości inwestycyjnych do środków trwałych według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku. Wynoszące przed reklasyfikacją 5.187 tys. złotych saldo nieruchomości inwestycyjnych uległo zmianie do 0, natomiast wartość rzeczowych aktywów trwałych wzrosła z 5.917 tys. złotych przed reklasyfikacją do 11.104 tys. złotych po reklasyfikacji.

11. Zmiana szacunków

W okresie sprawozdawczym nie nastąpiły zmiany szacunków, które miałyby wpływ na okres bieżący lub na okresy przyszłe.

12. Istotne zasady rachunkowości

12.1. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż złoty polski zostały przeliczone przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Waluta	Średni kurs w zł	
	31.12.2008 r.	31.12.2007 r.
EUR	4,1724	3,5820
HUF	0,015757	0,014188

12.2. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia oraz wszelkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do używania. Wszelkie koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, w tym koszty napraw i konserwacji, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Spółka dokonuje odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych metodą liniową, w równych ratach miesięcznych. Amortyzacja jest naliczana przez szacowany okres użyteczności danego składnika aktywów, wynoszący:

Lp.	Typ	Okres w latach
1.	Budynki i budowle	40
2.	Maszyny i urządzenia techniczne	10
3.	Urządzenie biurowe	5
4.	Środki transportu	5
5.	Komputery	3
6.	Inwestycje w obcych środkach trwałych	10

Do rzeczowych aktywów trwałych Spółka zalicza prawo wieczystego użytkowania gruntów.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Decyzję o trwałej utracie wartości lub zaniechaniu inwestycji każdorazowo podejmuje Zarząd Spółki.

Spółka weryfikuje na koniec każdego roku obrotowego środki trwałe pod kątem utraty wartości, okresu użytkowania, wartości końcowej i zastosowanej metody amortyzacji. W przypadku, gdy zaistniała istotna zmiana w trybie uzyskiwania korzyści ekonomicznych, Spółka dokonuje stosownych korekt mających wpływ na bieżący i przyszły rok obrotowy.

12.3. Nieruchomości inwestycyjne

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Wartość bilansowa składnika aktywów obejmuje koszt wymiany części składowej nieruchomości inwestycyjnej w chwili jego poniesienia, o ile spełnione są kryteria ujmowania, i nie obejmuje kosztów bieżącego utrzymania tych nieruchomości.

Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym powstały.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela, zawarcie umowy leasingu operacyjnego lub zakończenie budowy (wytworzenia nieruchomości inwestycyjnej).

W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela lub do zapasów, domniemany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty dla celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania. Jeżeli składnik aktywów

wykorzystywany przez właściciela – Spółkę staje się nieruchomością inwestycyjną, Spółka stosuje zasady opisane w części „Rzeczowe aktywa trwałe” aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości.

12.4. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Spółka ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujemnie się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Lp.	Typ	Okres w latach
1.	licencje na programy komputerowe	2
2.	poniesione koszty zakończonych prac rozwojowych	1
3.	pozostałe wartości niematerialnych i prawnych	5

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku właśnie zakończonego roku obrotowego.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika wartości niematerialnych.

12.5. Leasing

Spółka jako leasingobiorca.

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Spółkę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w bilansie na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

12.6. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Udziały i akcje spółek zależnych i stowarzyszonych są wyceniane w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Spółka nie prowadzi wspólnych przedsięwzięć, które nie podlegają konsolidacji.

12.7. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Spółka szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód w rachunku zysków i strat. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

12.8. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są jako koszty w momencie ich poniesienia według podejścia przedstawionego w MSR 23.

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych i wyrobów gotowych.

Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki, oraz zyski i straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

12.9. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Spółka zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczki należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) Jest kwalifikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - Nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - Częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie .
 - Instrumentami pochodnymi , z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementami rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych.
- b) Zostały zgodnie z MSR 39 zakwalifikowane do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy są wycenione w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych uwzględniane są w przychodach lub kosztach finansowych. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub wydzielenie wbudowanych instrumentów pochodnych jest wyraźnie zakazane.

Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione:

- taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom;
lub
- aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem;
lub
- aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku żadne aktywo finansowe nie zostało zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2007 r.

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Wszystkie pozostałe aktywa finansowe są aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, bez potrącania kosztów transakcji, z uwzględnieniem wartości rynkowej na dzień bilansowy. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości.

Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą a ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), odnosi się na kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości odnosi się do rachunku zysków i strat jako koszt finansowy.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Spółka traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia są one wyceniane po cenie nabycia, czyli w wartości godziwej, obejmującej koszty transakcji.

Spółka posiada aktywa finansowe - środki na rachunkach bankowych i w kasach w kwocie 77.324 tys. zł.

Spółki z Grupy Kapitałowej ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA w 2007 r. dla efektywnego wykorzystania środków finansowych korzystały z cash poola realizowanego poprzez ABN AMRO Bank (Polska) S.A.

Celem realizacji cash poola jest:

- zapewnienie płynności finansowej spółek grupy,
- efektywne wykorzystanie wolnych środków finansowych w Grupie,
- obniżenie kosztów finansowania zewnętrznego,
- zmniejszenie wypływu środków finansowych poza Grupę Kapitałową.

12.10. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

12.10.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się bezpośrednio lub poprzez odpis aktualizujący. Kwotę straty ujemnej się w rachunku zysków i strat.

Spółka ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Spółka włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujemne się w rachunku zysków i strat w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

12.10.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

12.10.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i odsetki) i ich bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do rachunku zysków i strat. Nie można ujmować w rachunku zysków i strat odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujemne się w rachunku zysków i strat.

12.11. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim opcje walutowe. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa finansowe, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone na wynik finansowy netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward oraz opcji walutowych jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności.

W rachunkowości zabezpieczeń, zabezpieczenia klasyfikowane są jako:

- zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczające przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub
- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, zabezpieczające przed zmianami przepływów środków pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, zobowiązaniem lub prognozowaną transakcją, lub
- zabezpieczenie inwestycji netto w jednostce zagranicznej.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania jest rozliczane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Spółka formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

12.11.1. Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej Spółki to zabezpieczenie przed zmianami wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub nie ujętego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłyby wpływać na rachunek zysków i strat. W przypadku zabezpieczenia wartości godziwej, wartość bilansowa zabezpieczanej pozycji jest korygowana o zyski i lub straty z tytułu zmian wartości godziwej wynikających z zabezpieczanego ryzyka, instrument zabezpieczający jest wyceniany do wartości godziwej, a zyski i straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej są odnoszone do rachunku zysków i strat.

W przypadku zabezpieczenia wartości godziwej pozycji ujmowanych według zamortyzowanego kosztu, korekta do wartości bilansowej jest amortyzowana do rachunku zysków i strat przez pozostały okres do upływu terminu wymagalności instrumentu.

Jeśli nie ujęte uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie jest wyznaczone jako pozycja zabezpieczana, późniejsze łączne zmiany wartości godziwej uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmuje się jako składnik aktywów lub zobowiązanie, a powstające zyski lub straty ujmuje się w rachunku zysków i strat. Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego również ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Spółka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany, jeżeli zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub gdy Spółka unieważnia powiązanie zabezpieczające. Każdą korektę wartości bilansowej zabezpieczanego instrumentu finansowego, do którego stosuje się metodę efektywnej stopy procentowej, poddaje się amortyzacji, a dokonane odpisy ujmuje się w rachunku zysków i strat. Amortyzacja może rozpocząć się od momentu dokonania korekty, jednakże nie później niż w momencie zaprzestania korygowania pozycji zabezpieczanej o zmiany wartości godziwej wynikające z zabezpieczanego ryzyka.

12.11.2. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które mogłyby wpływać na rachunek zysków i strat. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, a nieefektywną część ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte bezpośrednio w kapitale własnym przenosi się do rachunku zysków i strat w tym samym okresie, albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na rachunek zysków i strat.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego, albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego będzie się stosować zabezpieczenie wartości godziwej, wtedy zyski lub straty, które były ujęte bezpośrednio w kapitale własnym są wyłączane i włącza się je do kosztu nabycia lub do innej wartości bilansowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Zyski lub straty powstałe w wyniku zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają warunków umożliwiających stosowanie specjalnych zasad rachunkowości zabezpieczeń, są ujmowane bezpośrednio w wyniku finansowym netto za bieżący okres.

Spółka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygaś lub został sprzedany, jego wykorzystanie dobiegło końca lub nastąpiła jego realizacja, bądź gdy zabezpieczenie przestało spełniać warunki umożliwiające stosowanie wobec niego specjalnych zasad rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku, łączny zysk lub strata na instrumencie zabezpieczającym, które były początkowo ujęte w kapitale własnym, są nadal wykazywane w kapitale własnym aż do momentu wystąpienia prognozowanej transakcji. Jeżeli Spółka przestała spodziewać się, że prognozowana transakcja nastąpi, wówczas ujęty w kapitale własnym łączny zysk lub strata netto są odnoszone na wynik finansowy netto za bieżący okres.

12.12. Należności i zobowiązania długoterminowe

Zgodnie z MSR39 należności i zobowiązania długoterminowe, które nie są oprocentowane, podlegają dyskontowaniu i prezentowane są w sprawozdaniu finansowym według wartości bieżącej.

W większości przypadków zapłaty dokonuje się w formie środków pieniężnych lub ich ekwiwalentów, zaś kwota przychodów równa się kwocie środków pieniężnych otrzymanych lub należnych. Jeżeli jednak wpływy środków pieniężnych lub ich ekwiwalentów są odroczone, wartość godziwa zapłaty może być niższa niż nominalna wartość środków pieniężnych lub ich ekwiwalentów otrzymanych lub należnych.

Różnice pomiędzy wartościami nominalnymi należności lub zobowiązań długoterminowych, a ich wartościami bieżącymi, w okresie w którym powstały korygują odpowiednio przychody lub koszty finansowe.

12.13. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Materiały w Spółce nabywane są na konkretne projekty. Niewielka kwota zapasów to końcówki materiałów niewykorzystanych. Są one wyceniane według cen sprzedaży możliwej do uzyskania, co odpowiada cenie towarów niepełnowartościowych lub złomu.

12.14. Należności i zobowiązania krótkoterminowe

Należności i zobowiązania, których termin zapadalności wynosi zazwyczaj od 30 do 360 dni, są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisów na nieściągalne należności.

Odpisy aktualizujące dokonywane są na należności z uwzględnieniem ich zabezpieczenia:

- w momencie postawienia dłużnika w stan likwidacji, upadłości bądź oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, na należności zasądzone w momencie skierowania sprawy do sądu, lecz nie później niż po otrzymaniu wyroku sądowego i skierowaniu do egzekucji,
- na należności kwestionowane przez dłużnika,
- inne o znacznym prawdopodobieństwie nieściągalności.

W przypadku, gdy wpływ pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

12.14.1. Należności z tytułu Cash Pool

CASH POOL - konsolidacyjny rachunek bankowy - konsolidacja sald - jest to rozwiązanie optymalizujące zarządzanie saldami rachunków bieżących i pomocniczych poprzez automatyczną konsolidację tych sald na wybranym przez Firmę rachunku.

ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA i spółki zależne z Grupy korzystają z Cash - Pool tj. - na koniec każdego dnia salda rachunków bankowych ze wszystkich spółek są przenoszone na wydzielone konto bankowe. Całkowite saldo rachunku Cash Pool powinno być dodatnie. Ujemne saldo jednych spółek jest pokrywane wpłatami z innych spółek zależnych.

Bank codziennie nalicza odsetki wg zmiennej stopy od dodatnich i ujemnych sald na rachunku Cash pool-owym.

Oprocentowanie ENERGMONTAŻ-PÓŁNOC SA jest jako agenta operacji Cash pool-owych o 0,05 punktu procentowego wyższe niż oprocentowanie pozostałych spółek.

Pokryte przez ENERGMONTAŻ-PÓŁNOC SA salda kredytowe spółek Grupy są prezentowane w pozostałych należnościach lub zobowiązaniach bieżących.

Na dzień 31.12.2008 r. Spółka z tytułu realizacji transakcji Cash pool-owych posiadała należności krótkoterminowe od spółek z Grupy w wysokości 2.837 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2007 roku należności te wynosiły 14.241.419,84 zł.

12.15. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

12.15.1. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Zyski i straty są ujmowane w rachunku zysków i strat z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku naliczania odpisu. Spółka na dzień bilansowy nie posiada kredytów bankowych i pożyczek.

12.16. Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe kosztów wykazuje się w wysokości już poniesionych kosztów, które dotyczą lat następnych od dnia bilansowego. Koszty te wykazuje się w wartości nominalnej po uprzednim upewnieniu się, że koszty te przyniosą jednostce korzyści w przyszłości.

Rozliczenia międzyokresowe obejmują przede wszystkim:

- ubezpieczenia,
- prenumeraty,
- z góry opłacone czynsze.

Rozliczenia międzyokresowe przychodów wykazuje się z uwzględnieniem zasady ostrożnej wyceny. Obejmują one przede wszystkim równowartość otrzymanych lub należnych środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych.

12.17. Zobowiązania układowe

W tej pozycji prezentowana jest równowartość kwot zobowiązań przewidzianych do umorzenia w układzie zawartym przez Spółkę z wierzycielami. Raty układowe są spłacane terminowo, a zakończenie spłat nastąpi 30.09.2009 r.

12.18. Kapitały własne

12.18.1. Kapitał podstawowy

Ostatnia emisja akcji Spółki, w ilości 7.942.348 szt. o wartości nominalnej 3,50 zł/szt., miała miejsce w 2006 r. Z tytułu tej emisji kapitał podstawowy został podwyższony z kwoty 55.596.436,00 zł do kwoty 83.394.654,00 zł.

12.18.2. Kapitał zapasowy

W wyniku sprzedaży akcji serii F po cenie emisyjnej 10,00 zł/szt. nadwyżka między ceną nominalną, a ceną sprzedaży w wysokości 6,50 zł/szt. po pomniejszeniu o koszty emisji została przeznaczona na kapitał zapasowy w kwocie 49.750.305,82 zł.

12.18.3. Zysk/strata z lat poprzednich

Wynik z lat poprzednich na dzień 31 grudnia 2008 roku była to niepokryta strata w kwocie 17.023.254,28 zł.

Zarząd Spółki wnioskuje, by wypracowany w 2008 r zysk w kwocie 14.879.329,51 został przeznaczony na pokrycie strat z lat poprzednich

12.18.4. Kapitał z aktualizacji instrumentów finansowych

ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA w 2008 r. zawarła wieloletni kontrakt budowlany płatny w Euro. Wyliczono, że kontrakt jest rentowny przy założeniu że EUR nie spadnie poniżej 3,35 zł. Przy umacniającej się złotówce i długim okresie realizacji kontraktu Spółka zawarła transakcje zabezpieczającą na 1/3 wartości wpływów z kontraktu .

Straty związane z instrumentem zabezpieczającym, stanowiącym efektywne zabezpieczenie, ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym do czasu realizacji zabezpieczenia. Terminy realizacji zabezpieczenia przypadają na lata 2009-2011.

Spółka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygaś lub został sprzedany, jego wykorzystanie dobiegło końca lub nastąpiła jego realizacja, bądź gdy zabezpieczenie przestało spełniać warunki umożliwiające stosowanie wobec niego specjalnych zasad rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku, łączny zysk lub strata na instrumencie zabezpieczającym, które były początkowo ujęte w kapitale własnym, są nadal wykazywane w kapitale własnym aż do momentu wystąpienia prognozowanej transakcji. Jeżeli Spółka przestała spodziewać się, że prognozowana transakcja nastąpi, wówczas ujęte w kapitale własnym łączny zysk lub strata netto są odnoszone na wynik finansowy netto za bieżący okres.

12.19. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

12.20. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Spółki mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczana przez zewnętrznego licencjonowanego aktuarusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. Zyski i straty z obliczeń są rozpoznawane w rachunku zysków i strat.

12.21. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość godziwa zobowiązań jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeśli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie zobowiązań w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

12.22. Przychody

Spółka ujmuje przychody w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można w sposób wiarygodny wycenić.

Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

12.22.1. Sprzedaż towarów i produktów

Przychody ze sprzedaży produktów i usług obejmują otrzymane oraz należne wpływy korzyści ekonomicznych. Są one ujmowane, jeśli ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do produktów i towarów zostało przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

12.22.2. Przychody ze świadczenia usług

Przychody ze świadczenia usług są rozpoznawane proporcjonalnie do stopnia zaawansowania kosztu i pod warunkiem, iż jest możliwe jego wiarygodne oszacowanie. Spółka prowadzi wymaganą ewidencję w sposób ciągły. Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalony jest jako stosunek kosztów poniesionych do całkowitych szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania zlecenia.

Jeżeli stopień zaawansowania niezakończonych usług nie może być na dzień bilansowy ustalony w sposób wiarygodny, to przychód ustala się w wysokości poniesionych w danym okresie sprawozdawczym kosztów, nie wyższych jednak od kosztów, których pokrycie w przyszłości przez zamawiającego jest prawdopodobne.

W przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty wykonania umowy przekroczą łączne przychody z tytułu umowy, przewidywana strata jest ujmowana jako koszt okresu, w którym została ujawniona.

Jeżeli poniesione koszty przekraczają swoim zaawansowaniem procentowym zaawansowanie zafakturowanej sprzedaży, wynikające z powyższej różnicy naliczone przychody ze sprzedaży prezentowane są w aktywach bilansu w należnościach z tytułu dostaw robót i usług.

Jeżeli zaawansowanie procentowe zafakturowanej sprzedaży przekracza zaawansowanie procentowe poniesionych kosztów, wynikające z powyższej różnicy przyszłe przychody prezentowane są w zobowiązaniach z tytułu dostaw robót i usług.

12.22.3. Przychody z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy gotówkowe przez szacowany okres użytkowania instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

12.22.4. Dywidendy

Dywidendy zalicza się do przychodów na dzień ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do otrzymania dywidendy.

12.22.5. Przychody z tytułu wynajmu

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

12.23. Podatki

12.23.1. Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

12.23.2. Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem, gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część

pozycji kosztowej oraz należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

12.23.3. Podatek dochodowy i odroczony podatek dochodowy

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w rachunku zysków i strat.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Spółka analizuje na bieżąco możliwości wykorzystania straty podatkowej z lat poprzednich.

Spółka zakłada wypracowanie zysku w roku 2009 i kolejnych, co pozwoli wykorzystać stratę podatkową. Zaprezentowane w bilansie aktywo z tytułu podatku odroczonego w wysokości 5.153 tys. zł zostało utworzone w wysokości prawdopodobnej do wykorzystania.

12.24. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

12.25. Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne

Zgodnie z polską praktyką gospodarczą akcjonariusze mogą dokonać podziału zysku na cele pracownicze w formie zasilenia funduszu socjalnego oraz innych funduszy specjalnych. W sprawozdaniu wg MSSF ta część podziału zysku jest zaliczona do kosztów działalności okresu.

W roku 2008 ani w roku 2007 taki podział wyniku Spółki nie wystąpił.

13. Informacje dotyczące segmentów działalności

Podstawowy wzór podziału sprawozdawczości Spółki oparty jest na segmentach branżowych, a uzupełniający na segmentach geograficznych. Organizacja i zarządzanie przedsiębiorstwem odbywają się w podziale na segmenty, uwzględniając branże, dla której oferowane są usługi budowlano-montażowe.

13.1. Segmenty branżowe

Spółka wyróżnia następujące segmenty branżowe w swojej działalności:

- **Produkcja** - produkcja wyrobów bez względu na rodzaj odbiorcy,
- **Energetyka** - usługi związane z branżą energetyczną. Odbiorcami usług są elektrownie, elektrociepłownie i zakłady energetyczne,
- **Chemia** - usługi związane z branżą chemiczną. Odbiorcami usług są zakłady chemiczne, rafinerie, petrochemie, gazownictwo,
- **Budownictwo** - usługi budowlano-montażowe nie związane z energetyką i chemią,
- **Usługi pomocnicze i pozostałe** - usługi wynajmu, dzierżawy, badań laboratoryjnych, serwis urządzeń.

Poniżej przedstawiono podział sprzedaży według przedmiotu przychodów ze sprzedaży w tys. zł:

Lp.	Podział branżowy przychodów ze sprzedaży	31.12.2008 r.	31.12.2007 r.
1.	Budownictwo	16 873	31 482
2.	Energetyka	91 174	61 771
3.	Chemia	45 204	44 492
4.	Usługi pomocnicze i pozostałe	2 592	3 952
RAZEM:		155 843	141 697

Rozszerzone dane o segmentach branżowych za lata 2008 i 2007 dotyczące przychodów i zysków oraz niektórych aktywów i zobowiązań w poszczególnych segmentach branżowych na dzień 31 grudnia 2008 roku i na dzień 31 grudnia 2007 roku, przedstawione są w kolejnych tabelach.

Spółka zazwyczaj rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych.

w tys. zł

ROK BIEŻĄCY 31.12.2008 r.	Budownictwo	Energetyka	Chemia	Pozostała działalność	RAZEM
Przychody					
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	16 873	91 174	45 204	2 592	155 843
Przychody ogółem	16 873	91 174	45 204	2 592	155 843
Pozycje wynikowe					
Wynik segmentu	-180	8 842	4 372	109	13 143
Nieprzypisane koszty					1 523
Zysk z działalności kontynuowanej przed					11 620

ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku
(w tysiącach zł)

opodatkowaniem i kosztami finansowymi					
Przychody finansowe netto					2 442
Zysk/strata przed opodatkowaniem					14 062
Podatek dochodowy					-2 294
Zysk/strata netto za okres					16 356
Aktywa					
Aktywa segmentu	2 808	25 276	17 673	317	46 074
Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych					47 651
Nieprzypisane aktywa					113 857
Aktywa ogółem					207 582

Zobowiązania					
Zobowiązania segmentu	8	18 965	8 928	536	28 437
Zobowiązania nieprzypisane					54 757
Kapitały własne					124 388
Zobowiązania i kapitały ogółem					207 582
Pozostałe informacje dotyczące segmentu					
Nakłady Inwestycyjne					5 467
Rzeczowe aktywa trwałe					5 276
Wartości niematerialne					191
Amortyzacja rzeczowa aktywów trwałych					1 899
Amortyzacja wartości niematerialne					372

Prezentowane w nocie powyżej inwestycje w spółkach zależnych i stowarzyszonych są w kwocie netto uwzględniającej odpisy aktualizujące utratę wartości aktywa.

w tys. zł

ROK POPRZEDNI 31.12.2007 r.	Budownictwo	Energetyka	Chemia	Pozostała działalność	RAZEM
Przychody					
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	31 482	61 771	44 492	3 952	141 697
Sprzedaż pomiędzy segmentami	31 482	61 771	44 492	3 952	141 697
Przychody ogółem					
Pozycje wynikowe					
Wynik segmentu	3 340	1 256	2 540	877	8 013
Nieprzypisane koszty					7 655
Zysk z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i kosztami finansowymi					358
Koszty finansowe netto					1 130
Zysk/strata przed opodatkowaniem					-772
Podatek dochodowy					-1 330
Zysk/strata netto za okres					558

Aktywa					
Aktywa segmentu	19 422	26 274	15 635	3 670	65 001
Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych					47 689
Nieprzypisane aktywa					62 445
Aktywa ogółem					175 135

Zobowiązania					
Zobowiązania segmentu	3 361	15 560	8 547	1 660	29 128
Zobowiązania nieprzypisane					29 885
Kapitały własne					116 122
Zobowiązania i kapitały ogółem					175 135
Pozostałe informacje dotyczące segmentu					
Zwiększenia kapitału					
Nakłady Inwestycyjne:					3 136
Rzeczowe aktywa trwałe					3 092
Wartości niematerialne					44
Amortyzacja rzeczowa aktywów trwałych					2 538
Amortyzacja wartości niematerialnych					
Amortyzacja					

13.2. Segmenty geograficzne

Poniżej przedstawiono przychody ze sprzedaży w podziale geograficznym w tys. zł:

Kierunek sprzedaży	Przychody z działalności kontynuowanej	
	w 2008 r.	w 2007 r.
Przychody ze sprzedaży	155 843	141 697
w tym:		
Kraj	140 044	107 221
Eksport	15 799	34 476
w tym:		
Niemcy	4 027	2 721
Norwegia	16	529
Węgry	5 447	6 099
Włochy		2 838
Litwa	606	17 666
Szwecja	1 789	1 442
Belgia	3 914	2 372
Urugwaj		809

Rozszerzone dane dotyczące segmentów geograficznych za lata 2008 i 2007 oraz stany na dzień 31 grudnia 2008 roku, jak i na dzień 31 grudnia 2007 roku prezentują tabele poniżej.

Okres od 01.01.2008 r. do 31.12.2008 r.	Kraj	Zagranica	w tym:						Razem 2008 r.
			Niemcy	Węgry	Litwa	Norwegia	Belgia	Szwecja	
Przychody za okres									
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	140 044	15 799	4 027	5 447	606	16	3 914	1 789	155 843
Przychody segmentu ogółem	140 044	15 799	4 027	5 447	606	16	3 914	1 789	155 843
Pozostałe informacje dotyczące Segmentu na dzień 31 grudnia 2008 roku									
Aktywa segmentu	40 804	5 270	1 668	3 602					46 074
Aktywa nieprzypisane									161 508
Aktywa ogółem									207 582
Nakłady inwestycyjne w okresie	5 467								5 467
Rzeczowe aktywa trwałe	5 276								5 276
Wartości niematerialne	191								191

Okres od 01.01.2007 r. do 31.12.2007 r.	Kraj	Zagranica	w tym:								Razem 2007 r.
			Niemcy	Węgry	Litwa	Włochy	Norwegia	Belgia	Szwecja	Urugwaj	
Przychody za okres	107 221	34 476	2 721	6 099	17 666	2 838	529	2 372	1 442	809	141 697
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	107 221	34 476	2 721	6 099	17 666	2 838	529	2 372	1 442	809	141 697
Przychody segmentu ogółem	107 221	34 476	2 721	6 099	17 666	2 838	529	2 372	1 442	809	141 697
Pozostałe informacje dotyczące segmentu na dzień 31 grudnia 2007 roku											
Aktywa segmentu	62 460	14 601	1 165		9 818	541		2 341	628	108	77 061
Aktywa nieprzypisane											98 074
Aktywa ogółem											175 135
Nakłady inwestycyjne w okresie	3 136										3 136
Rzeczowe aktywa trwałe	3 092										3 092
Wartości niematerialne	44										44

Realizacja sprzedaży ENERGMONTAŻ-PÓŁNOC SA w 2008 r. do spółek zależnych i stowarzyszonych w kwocie 42.583 tys. zł i do podmiotów nie powiązanych w kwocie 113.260 tys. zł. Wielkość sprzedaży do spółek zależnych i stowarzyszonych zaprezentowano w nocy 34.

14. Przychody i koszty

14.1. Przychody ze sprzedaży usług

Spółka rozpoznaje w sprawozdaniu finansowym przychody z niezakończonych usług zgodnie z MSR 11.

Poniższe tabele przedstawiają skutki wyceny usług w okresach sprawozdawczych.

w tys. zł

Stan	Należności z tytułu kontraktów	Zobowiązania z tytułu kontraktów	Należność netto
1 stycznia 2007 roku	3 894	3 271	623
31 grudnia 2007 roku	10 742	2 063	8 679
Zmiana stanu	6 848	-1 208	8 056
1 stycznia 2008 roku	10 742	2 063	8 679
31 grudnia 2008 roku	11 862	8 962	2 900
Zmiana stanu	1 120	-6 899	-5 779

14.2. Długoterminowe kontrakty budowlane

Długoterminowe kontrakty budowlane	w tys. zł	
	2008 r.	2007 r.
Przychody ze sprzedaży usług:		
- przychody ze sprzedaży wyliczone metodą stopnia zaawansowania umowy za dany okres realizacji	152 931	137 745
- pozostałe przychody ze sprzedaży usług dotyczące podstawowej działalności operacyjnej	2 912	3 952
OGÓŁEM:	155 843	141 697
łączna kwota poniesionych kosztów i ujętych zysków (pomniejszonych o ujęte straty) na dzień bilansowy	142 700	133 684
Kwoty zatrzymane (kaucje gwarancyjne)	1 727	4 163
Kwota netto należna od zamawiających z tytułu prac wynikających z umowy (aktywa)	11 862	10 742
Kwota netto należna zamawiającym z tytułu prac wynikających z umowy (zobowiązanie)	8 962	2 063
Kwoty zatrzymane do rozliczenia w terminie:		
powyżej 12 miesięcy	1 559	3 838
do 12 miesięcy	168	325
OGÓŁEM	1 727	4 163

14.3. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	w tys. zł	
	2008 r.	2007 r.
Rozwiązanie rezerwy na sprawy sądowe	761	
Zysk na sprzedaży środków trwałych	3 843	7 088
Zysk ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	6 346	496
Inne	212	130
Razem	11 162	7 714

W wyniku przeprowadzonych przez Spółkę transakcji, których przedmiotem było zbycie na rzecz Elektrowni Kozienice S.A. oraz ZRE Lublin S.A. prawa użytkowania wieczystego gruntów wraz z posadowionymi na nich budynkami i budowlami, stanowiącym i odrębną własność, odnotowano zysk w wysokości 10.189 tys. zł.

14.4. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	w tys. zł	
	2008 r.	2007 r.
Odpisy aktualizujące należności	146	1 509
Koszty sądowe	5	
Inne	141	9
Razem:	292	1 518

14.5. Przychody finansowe

Przychody finansowe	w tys. zł	
	2008 r.	2007 r.
Przychody z tyt. odsetek bankowych	3 072	2 796
Przychody inwestycyjne		238
Przychody z dywidend	745	768
Dodatnie różnice kursowe	624	
Inne	66	185
Razem	4 507	3 987

Przychody finansowe uzyskane z tytułu zdarzeń z podmiotami zależnymi i stowarzyszonymi to otrzymane dywidendy w 2008 roku w kwocie 745 tys. zł. W 2007 roku analogiczne przychody wyniosły 768 tys. zł.

14.6. Koszty finansowe

Koszty finansowe	w tys. zł	
	2008 r.	2007 r.
Odsetki od innych zobowiązań	262	
Aktualizacja wartości aktywów finansowych		4 353
Ujemne różnice kursowe		506
Dyskonto rozrachunków – efekt netto		89
Koszty gwarancji Cash pool i innych	315	169
Wycena od nieefektywnej części wyceny opcji	1 210	
Odpis na aktywa finansowe	47	
Inne	116	
Koszty finansowe ogółem	1 950	5 117

14.7. Koszty rodzajowe ujęte w rachunku zysków i strat

Spółka rejestruje koszty według układu kosztów rodzajowych, jak również w układzie kalkulacyjnym, dla realizowanych kontraktów w oparciu o koszty rzeczywiste.

Koszty rodzajowe		w tys. zł	
		2008 r.	2007 r.
1.	Amortyzacja	2 271	2 582
2.	zużycie materiałów i energii	22 087	28 705
3.	usługi obce	70 908	48 934
4.	podatki i opłaty	1 116	1 590
5.	Wynagrodzenia	39 210	42 050
6.	ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	12 684	17 611
	w tym: - z tyt. ubezpieczenia społ. i na fundusz pracy	6 132	7 012
	- odpis na ZFŚS	709	668
	- pozostałe świadczenia	5 843	9 931

7.	Pozostałe	7 737	5 599
	Wartość sprzedanych towarów i materiałów	14	19
	Koszty wg rodzaju RAZEM	156 027	147 090
8.	zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	-492	445
9.	koszty wytworzenia świadczeń na własne potrzeby	-327	
10.	koszt ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	-12 508	-13 851
	Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	142 700	133 684

14.8. Koszty amortyzacji, odpisy aktualizujące i koszty zużycia materiałów ujęte w rachunku zysków i strat

Wyszczególnienie	w tys. zł	
	2008 r.	2007 r.
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży (koszcie sprzedanych towarów i produktów)	1 927	2 153
Amortyzacja środków trwałych	1 782	2 153
Trwała utrata wartości rzeczowych środków trwałych		
Amortyzacji wartości niematerialnych	145	
Pozycje ujęte w kosztach ogólnych zarządu	344	429
Amortyzacja środków trwałych	117	84
Minimalne płatności z tyt. leasingu ujęte jako koszty leasingu		
Amortyzacji wartości niematerialnych	227	345

14.9. Koszty wynagrodzeń i świadczeń pracowniczych

Wyszczególnienie	w tys. zł	
	2008 r.	2007 r.
Wynagrodzenia	38 803	41 753
Koszty ubezpieczeń społecznych	6 132	7 012
Odprawy emerytalne	50	94
Nagrody jubileuszowe	347	203
Inne świadczenia po okresie zatrudnienia	10	
Odpisy na ZFŚS	709	668
Inne (w tym: zakwaterowanie, przewozy, delegacje, dodatki za rozłąkę,, ubrania robocze, środki BHP szkolenia)	5 843	9 931
Koszty wynagrodzeń i świadczeń pracowniczych ogółem	51 894	59 661
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	44 784	51 649
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	7 110	8 012

15. Podatek dochodowy

Spółka w latach 2002- 2005 ponosiła straty podatkowe.

Skumulowaną kwotę straty z lat poprzednich, o jaką Spółka ma prawo obniżyć dochód w najbliższych, kolejno po sobie następujących 5 latach podatkowych, przedstawia poniższa tabela:

Strata podatkowa w latach	kwota straty	ostatni rok z możliwością wykorzystania ulgi	kwota ulgi dostępnej	Kwota wykorzystana
		2006		10 070
2002	4 307	2007	2 153	4 370
2003	17 206	2008	9 289	15 090
2004	15 515	2009	15 515	
2005	2 349	2010	2 349	
ulga wykorzystana				29 530
Łączna kwota strat	39 377			
kwota ulgi do wykorzystania w kolejnych latach				9 847

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku i 31 grudnia 2007 roku przedstawiają się następująco:

15.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku i 31 grudnia 2007 roku przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Rok zakończony 31 grudnia 2008 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2007 r.
Rachunek zysków i strat		
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	2 867	
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych		
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>		
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	5 009	1 330
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	- 2 294	-1 330

15.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Spółki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku i 31 grudnia 2007 roku przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Rok zakończony 31 grudnia 2008 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2007 r.
Zysk /(strata) brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	14 062	-772
Zysk /(strata) przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej		
Zysk /(strata) brutto przed opodatkowaniem	14 062	-772
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	2 672	
Wykorzystanie strat podatkowych z lat ubiegłych	- 2 867	
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	880	1 268
Przychody niepodatkowe	- 877	-1 647
Nierozpoznane aktywo z tytułu podatku odroczonego		1 709
Wcześniej nierozpoznane aktywo na stratach podatkowych	- 2 102	
Podatek według efektywnej stawki podatkowej	2 294	1 330
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w rachunku zysków i strat	2 294	1 330
Podatek dochodowy przypisany działalności zaniechanej		

15.3. Odroczonego podatek dochodowy

Wyszczególnienie	Bilans		Rachunek zysków i strat za okres 12 miesięcy zakończony	
	31.12.2008 r.	31.12.2007 r.	31.12.2008 r.	31.12.2007 r.
<i>Rezerwa z tytułu podatku odroczonego</i>				
Dodatnie różnice kursowe	163	25	138	-69
Wycena kontraktów długoterminowych	2 256	2 041	215	1 301
Naliczone odsetki	46	57	-11	5
Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego	2 465	2 123	342	1 237
<i>Aktywa z tytułu podatku odroczonego</i>				
Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne jednostki	575	358	217	129
Rezerwy na urlopy i premie	515	350	165	-62
Ujemne różnice kursowe		115	-115	69
Odpis aktualizujący aktywa finansowe		827	-827	827
Wycena kontraktów długoterminowych – koszty związane z szacowanym przychodem	1 734	1 246	488	851
Zobowiązania z tytułu kontraktów	192	413	-221	-208
Straty możliwe do odliczenia od przyszłych dochodów do opodatkowania	1 871		1 871	-802
Wynagrodzenia i świadczenia pracownicze	612	136	476	86
Wycena instrumentów finansowych	1 933		252	
Przychody przyszłych okresów	338		338	
Pozostałe		8	- 8	8
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	7 770	3 453	2 636	898
Aktywo netto (aktywo - rezerwa)	5 305	1 330	3 975	-339
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	5 305	1 330	3 975	1 330

Zaprezentowane aktywo z tytułu podatku dochodowego w kwocie 5.305 tys. zł zostało oszacowane na bazie strat podatkowych oraz bieżących różnic przejściowych. Aktywo to zostało zaprezentowane w wartości prawdopodobnej do wykorzystania biorąc pod uwagę przewidywania Spółki, co do poziomu przyszłych wyników podatkowych. W poprzednich okresach ze względu na niepewność co do poziomu przyszłych wyników finansowych, Spółka rozpoznawała aktywo z tytułu podatku odroczonego tylko na części strat.

Aktywo z tytułu podatku odroczonego w wysokości 1.681 tys. zł powstałe na wycenie efektywnej części zabezpieczenia zaprezentowanej w kapitałach własnych zostało zaprezentowane w pozycji kapitału z wyceny instrumentów finansowych.

16. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych, z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółki, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych. Spółka prezentuje w bilansie skompensowane aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu.

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Salda aktywów i zobowiązań	w tys. zł	
	31 grudnia 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Pożyczki udzielone pracownikom	1	2
Środki pieniężne	295	54
Zobowiązania z niezrealizowanego Funduszu	236	437
Saldo po skompensowaniu	60	-381
Koszty odpisu utworzonego w okresie	Za rok 2008	Za rok 2007
Odpisy na fundusz w okresie obrotowym	709	668

17. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres sprawozdawczy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres sprawozdawczy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu. W prezentowanych okresach nie wystąpiło rozwodnienie zysku na akcję.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego zysku na jedną akcję.

Wyszczególnienie	2008 r.	2007 r.
ZYSK (STRATA) NETTO za okres sprawozdawczy	16 356	558
Zysk na jedną akcję		
- liczba akcji	23 827 044	23 827 044
- podstawowy z zysku netto na jedną akcję za okres sprawozdawczy	0,69	0,02

Wyliczenie średniej ważonej liczby akcji w roku 2008 i 2007 przedstawiono w poniższej tabeli.

okres	Średnia ważona liczba akcji	liczba dni	Liczba akcji w okresie
Od 01.01.2008 r. do 31.12.2008 r.	23 827 044	365	23 827 044
Od 01.01.2007 r. do 31.12.2007 r.	23 827 044	365	23 827 044

18. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W okresie objętym jednostkowym sprawozdaniem finansowym oraz w roku 2007 Spółka nie wypłaciła, ani nie zaproponowała wypłaty dywidendy dla Akcjonariuszy Spółki.

19. Rzeczowe aktywa trwałe

2008 rok	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2008 roku	7 654	2 542	143	765		11 104
Zwiększenia stanu	3 239	1 134	25	878		5 276
Zmniejszenia stanu	-1 745	-46				-1 791
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	-594	-820	-43	-442		-1 899
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2008 roku	8 554	2 810	125	1 201		12 690

Na dzień 1 stycznia 2008 roku:						
Wartość brutto	10 847	4 603	258	1 309		17 017
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-3 193	-2 061	-115	-544		-5 913
Wartość netto	7 654	2 542	143	765		11 104

Na dzień 31 grudnia 2008 roku:						
Wartość brutto	12 341	5 691	283	2 187		20 502
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-3 787	-2 881	-158	-986		-7 812
Wartość netto	8 554	2 810	125	1 201		12 690

2007 rok (przekształcone)	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2007 roku	15 257	2 024	8	143	13	17 445
Zwiększenia stanu	72	1 939	153	928		3 092
Zmniejszenia stanu	-6 626	-505	-1	-51	-13	-7 196
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	-1 049	-916	-17	-255		-2 237
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2007 roku	7 654	2 542	143	765		11 104

Na dzień 1 stycznia 2007 roku:						
Wartość brutto	19 926	4 705	185	627	13	25 456
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-4 669	-2 681	-177	-484		-8 011
Wartość netto	15 257	2 024	8	143	13	17 445

Na dzień 31 grudnia 2007 roku:						
Wartość brutto	10 847	4 603	258	1 309		17 017
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty	-3 193	-2 061	-115	-544		-5 913
Wartość netto	7 654	2 542	143	765		11 104

Spółka nie użytkowała na dzień 31 grudnia 2008 roku ani na dzień 31 grudnia 2007 roku rzeczowych aktywów trwałych na mocy umów leasingu finansowego ani umów dzierżawy z opcją zakupu.

W bilansie na 31 grudnia 2008 roku i na dzień 31 grudnia 2007 roku Spółka nie wykazała nieruchomości inwestycyjnych.

W 2008 r. ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA sprzedała część gruntów i obiektów położonych w Kozienicach do ZRE Lubin S.A. oraz do Elektrowni Kozienice S.A. ZRE Lublin S.A. do tej pory dzierżawił te obiekty, wykorzystując je do celów produkcyjnych.

W związku z planową rozbudową Elektrowni Kozienice niezbędne okazało się zakupienie przez Elektrownie od ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA działek wraz ze znajdującymi się na nich budynkami. Spółka sprzedała grunty i budynki do Elektrowni Kozienice za łączną kwotę 5.925 tys. zł.

Jednocześnie Spółka zakupiła od Elektrowni Kozienice budynek administracyjny o powierzchni użytkowej 1.119 m² za kwotę 1.952 tys. zł. Budynek ten był dzierżawiony przez ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA i znajdował się na działce stanowiącej własność Spółki.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA dzierżawi zabudowany teren, położony w Warszawie przy ul. Chełmżyńskiej 180 – trwa postępowanie z udziałem Spółki i Skarbu Państwa, którego celem jest ustalenie prawa do przedmiotowego gruntu, na którym stoją obiekty Spółki.

Spółka nie jest w stanie oszacować przychodów z najmu w perspektywie dłuższej niż 1 rok, ze względu na niewyjaśniony stan prawny nieruchomości zlokalizowanej przy ul. Chełmżyńskiej 180 w Warszawie.

20. Wartości niematerialne

Nakłady inwestycyjne na wartości niematerialne w 2008 roku dotyczyły zakupów licencji i praw autorskich do używanego oprogramowania, za kwotę 191 tys. zł. W 2007 roku Spółka dokonała nakładów inwestycyjnych w wartości niematerialne i prawne w kwocie 43 tys. zł.

Rok 2008	Patenty i licencje
Wartość netto na 1 stycznia 2008 roku	319
Zwiększenia stanu	192
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	-372
Na dzień 31 grudnia 2008 roku	139

Na dzień 1 stycznia 2008 roku	
Wartość brutto	1 092
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-773
Wartość netto	319
Na dzień 31 grudnia 2008 roku	
Wartość brutto	1 284
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-1 145
Wartość netto	139

Rok 2007	Patenty i licencje
Wartość netto na 1 stycznia 2007 roku	
	621
Zwiększenia stanu	43
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	-345
Na dzień 31 grudnia 2007 roku	319
Na dzień 1 stycznia 2007 roku	
Wartość brutto	1 049
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-428
Wartość netto	621
Na dzień 31 grudnia 2007 roku	
Wartość brutto	1 092
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-773
Wartość netto	319

21. Akcje i udziały w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

21.1 Inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i pozostałe aktywa finansowe

Wszystkie aktywa finansowe zaprezentowane w tej notcie są zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku nie stwierdzono żadnych przesłanek trwałej utraty wartości inwestycji w spółkach zależnych i stowarzyszonych za wyjątkiem spółek „Energomontaż-Nieruchomości” Sp. z o.o. oraz „Energomontaż-Magyarország” Sp. z o.o. W poniższych tabelach zaprezentowano zmiany, jakie miały miejsce w 2008 r. w stanie posiadania udziałów i akcji w spółkach oraz informacje o spółkach zależnych.

Wyszczególnienie	2008 r.	2007 r.
Akcje i udziały spółek nienotowanych na giełdzie	48 154	48 192
W tym:		

Inwestycje w jednostkach zależnych	47 651	47 689
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	503	503
Pozostałe aktywa finansowe		

Lp.	Nazwa podmiotu	Wartość brutto	Zwiększenia	Zmniejszenia	Trwała utrata wartości	wartość na koniec okresu sprawozdawczego	% posiadanego kapitału zakładowego
1.	ZRE LUBLIN S.A.	7 819	10			7 829	73,60
2.	„Energomontaż-Północ-Gdynia” Sp. z o.o.	12 886				12 886	99,99
3.	„Energomontaż-Północ” Sp. z o.o. w likwidacji	4 353		4 353		0	0
4.	„Energomontaż-Nieruchomości” Sp. z o.o.	11 246			5 398	5 848	100,00
5.	„Energomontaż-Magyarország” Sp. z o.o.	48			48	0	100,00
6.	„Energomontaż-Północ-Technika Spawalnicza i Laboratorium” Sp. z o.o.	142				142	99,30
7.	„Energop” Sp. z o.o.	20 946				20 946	99,99
	SUMA	57 440	10	4 353	5 448	47 651	

W lutym 2008 r. dokonano sprzedaży wszystkich udziałów posiadanych w „Energomontaż-Północ” Spółka z o.o. w likwidacji, za kwotę 870,60 zł. W 2007 roku ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA utworzyła odpis aktualizujący na te udziały; wiązało się to z karami za opóźnienia i wady na budowie spalarni biomasy w Elektrowni Stalowa Wola S.A.

W 2008 r. ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA zakupiła od pracowników ZRE Lublin S.A. akcje tej Spółki za kwotę 10 tys. zł, zwiększając procentowy udział w kapitale zakładowym spółki do 73,60%.

21.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane w niniejszym sprawozdaniu według ceny nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Są to jednostki, na które Spółka wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami. Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych i Spółki jest jednakowy. ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA posiada 32,82% udziałów w spółce „Energomontaż-Północ Bełchatów” Sp. z o.o. z siedzibą w Rogowcu, której podstawowym przedmiotem działalności są specjalistyczne usługi budowlano-montażowe.

Tabela poniżej przedstawia skrócone informacje dotyczące inwestycji w spółkę.

„Energomontaż-Północ-Bełchatów” Sp. z o.o.	w tys. zł	
	2008 r.	2007 r.
Wartość bilansowa udziałów	503	503
Udział w kapitale jednostki stowarzyszonej	32,82%	32,82%
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe) – udział jednostki dominującej	16 023	15 948
Aktywa trwałe (długoterminowe) – udział jednostki dominującej	4 846	3 903
Zobowiązania krótkoterminowe – udział jednostki dominującej	5 769	5 896
Rezerwa na zobowiązania – udział jednostki dominującej	4 848	5 457
Aktywa netto – udział jednostki dominującej	10 252	8 498
Nadwyżka udziału w aktywach netto nad wartością bilansową	9 749	7 995

21.3. Zbycie przez ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA jednostki zależnej

W dniu 20 lutego 2008 r. ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA zbyła na rzecz osoby fizycznej, Pana Wojciecha Dmochowskiego, wszystkie udziały posiadane w spółce zależnej, działającej pod firmą „Energomontaż-Północ” Sp. z o.o. w likwidacji, w ilości 8.706 udziałów o wartości nominalnej 500,00 zł każdy, stanowiące 99,95% kapitału zakładowego spółki, za łączną cenę 870,60 zł. Wartość ewidencyjna przedmiotowych aktywów finansowych w księgach rachunkowych Emitenta wynosiła zero.

W 2007 r. ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA utworzyła odpis aktualizacyjny na wszystkie posiadane w tej spółce udziały.

21.4. Rozliczenia międzyokresowe

Wyszczególnienie	Na dzień 31.12.2008 r.	Na dzień 31.12.2007 r.
Ubezpieczenia krótkoterminowe	401	130
Kaucje pod dzierżawę nieruchomości		232
Inne:	515	43
- prenumerata	4	43
- koszty dot. przychodów 2008	391	
- pozostałe	120	
Razem krótkoterminowe	916	405
Ubezpieczenia długoterminowe	152	

22. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia

ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy. W związku z tym Spółka na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie	w tys. zł	
	2008 r.	2007 r.
Na dzień 31 grudnia 2007	2 863	1 204
Korekta błędu		981
Na 1 stycznia	2 863	2 185
Utworzenie rezerwy	165	678
Koszty wypłaconych świadczeń		
Rozwiązanie rezerwy		
Na koniec okresu sprawozdawczego	3 028	2 863

Na saldo rezerw emerytalnych, jubileuszowych i rentowych w kwocie 3.028 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2008 roku składały się: rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe w wysokości 1.385 tys. zł i rezerwa na nagrody jubileuszowe w wysokości 1.643 tys. zł. Wszystkie wymienione rodzaje rezerw zostały wyliczone przez certyfikowanego aktuarusza przy założeniach stopy inflacji na poziomie 2,5%, stopy dyskontowej na poziomie 5,9% oraz wzrostu przyszłych wynagrodzeń na poziomie 3,5% w skali roku.

Opis błędu został zaprezentowany w notcie 10.

22.1. Programy akcji pracowniczych

W Spółce taki program nie obowiązuje.

22.2. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

W Spółce nie ma rezerw na zwolnienia grupowe.

23. Zapasy

Materiały w Spółce są nabywane w celu zrealizowania konkretnego projektu. Na datę bilansową Spółka posiadała 28 tys. zł w zapasach towarów – są to zegarki z logo firmy, przeznaczone na upominki dla długoletnich pracowników firmy przechodzących na emeryturę lub obchodzących jubileusz wieloletniej pracy w Spółce.

24. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Wyszczególnienie	w tys. zł	
	2008 r.	2007 r.
Należności długoterminowe	1 559	3 838
Należności z tytułu dostaw robót i usług krótkoterminowe, w tym:	56 736	71 803
- należności od podmiotów powiązanych	17 801	46 777
Należności budżetowe	738	410
Pozostałe należności od osób trzecich	1 004	1 057
Pozostałe należności od podmiotów powiązanych	2 837	14 242
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkookresowe	61 315	87 512
Należności ogółem (netto)	62 874	91 350
Odpis aktualizujący należności	16 900	17 936
Należności brutto	79 774	109 286

Stan należności od spółek zależnych i stowarzyszonych oraz odpisy aktualizujące należności przedstawiają tabele poniżej.

24.1. Należności z tytułu dostaw i usług (brutto) - jednostki powiązane o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłat

Lp.	SPÓŁKI rok 2008	w tys. zł						
		0-30	31-90	91-180	181-365	>365	przetermi- nowane	SUMA
1.	Polimex-Mostostal S.A.	793					16 673	17 466
	odpis aktualizujący						4 856	4 856
2.	„Energomontaż-Północ-Gdynia” Sp. z o.o.	857					512	1 369
	odpis aktualizujący							
3.	„Energop” Sp. z o.o.	96						96
	odpis aktualizujący							
4.	Zakłady Remontowe Energetyki Lublin S.A.	118						118
	odpis aktualizujący							
5.	„Energomontaż-Nieruchomości” Sp. z o.o.							
	odpis aktualizujący							
6.	„Energomontaż-Północ-Technika Spawalnicza i Laboratorium” Sp. z o.o.							
	odpis aktualizujący							
7.	„Energomontaż-Magyarország” Sp. z o.o.	824					3 858	4 682
	odpis aktualizujący						1 079	1 079
8.	„Energomontaż-Północ-Belchatów” Sp. z o.o.	5						5
	odpis aktualizujący							
9.	„Energomontaż-Północ-Warszawa” Sp. z o.o. w likwidacji						735	735
	odpis aktualizujący						735	735
	Należności z tytułu dostaw i usług razem (brutto)	2 693					21 778	24 471
	odpis (wielkość ujemna)	0					6 670	6 670
	Należności z tytułu dostaw i usług razem (netto)	2 693					15 108	17 801

Lp.	SPÓŁKI rok 2007	w tys. zł						
		0-30	31-90	91-180	181-365	>365	przetermi- nowane	SUMA
1.	Polimex-Mostostal S.A.	7 575	19 725				5 933	33 234
	odpis aktualizujący						4 856	4 856
2.	„Energomontaż-Północ” Sp. z o.o. w likwidacji	22						22
	odpis aktualizujący							
3.	„Energomontaż-Północ-Gdynia” Sp. z o.o.	175	206	103			526	1 010
	odpis aktualizujący							
4.	„Energop” Sp. z o.o.	10						10
	odpis aktualizujący							
5.	Zakłady Remontowe Energetyki Lublin S.A.	73						73
	odpis aktualizujący							
6.	„Energomontaż-Nieruchomości” Sp. z o.o.	163	164				1 810	2 137
	odpis aktualizujący							
7.	„Energomontaż-Północ-Technika Spawalnicza i Laboratorium” Sp. z o.o.							
	odpis aktualizujący							
8.	„Energomontaż-Magyarország” Sp. z o.o.	492					2 379	2 871
	odpis aktualizujący						1 079	1 079
9.	„Energomontaż-Północ-Bełchatów” Sp. z o.o.	16						16
	odpis aktualizujący							
10.	„Energomontaż-Północ-Warszawa” Sp. z o.o. w likwidacji						735	735
	odpis aktualizujący						735	735
	Należności z tytułu dostaw i usług razem (brutto)	8 526	20 095	103			11 383	40 107
	odpis (wielkość ujemna)						6 670	6 670
	Należności z tytułu dostaw i usług razem (netto)	8 526	20 095	103			4 713	33 437

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają termin płatności od 30 do 60 dni.

Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym należności nieściągalne. Zmieniła się też struktura okresów przeterminowania, występuje wzrost w grupie należności przeterminowanych do 1 miesiąca. Wynika to z wysokiej sprzedaży w grudniu oraz terminów zapłaty przypadających na ostatnie dni roku, w wielu firmach wolnych od pracy.

24.2. Należności z tytułu dostaw i usług krótkookresowe (brutto) o pozostałym po dniu bilansowym okresie spłaty

Lp.	Wyszczególnienie	w tys. zł	
		31.12.2008 r.	31.12.2007 r.
1.	do jednego miesiąca	26 106	32 801
2.	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	12 767	24 411
3.	Powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy		303
4.	Powyżej 6 miesięcy do 1 roku	164	
5.	Powyżej 1 roku		3
6.	należności przeterminowane	29 810	28 427
	Należności z tytułu dostaw, robót i usług, razem (brutto)	68 592	85 945
7.	Odpisy aktualizujące wartość należności z tyt. dostaw, i usług (wielkość ujemna)	12 499	14 142
	Należności z tyt. dostaw i usług, razem (netto)	56 348	71 803

W należnościach bieżących na dzień bilansowy są również prezentowane należności z tytułu wyceny kontraktów budowlanych, które wynoszą odpowiednio na dzień 31 grudnia 2008 roku 11.862 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2007 roku 10.742 tys. zł.

24.3. Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane (brutto)

W podziale na należności niespłacone w n/w okresie:

Wyszczególnienie		w tys. zł	
		31.12.2008 r.	31.12.2007 r.
1.	do jednego miesiąca	3 221	8 112
2.	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 943	3 580
3.	powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	11 519	1 068
4.	powyżej 6 miesięcy do 1 roku	852	2 125
5.	powyżej 1 roku	12 275	13 542
	Należności z tyt. dostaw i usług, przeterminowane, razem (brutto)	29 810	28 427
6	Odpisy aktualizujące wartość należności z tyt. dostaw i usług przeterminowane (wielkość ujemna)	12 499	14 142
	Należności z tyt. dostaw i usług przeterminowane, razem (netto)	17 311	14 285

Spółka, co do zasady nie obejmuje odpisem aktualizującym należności przeterminowanym poniżej 6 miesięcy. Kwoty przeterminowane powyżej 180 dni są objęte 50% odpisem aktualizującym, natomiast należności przeterminowane powyżej 1 roku – 100% odpisem. Spółka dokonuje również analizy przypadków konkretnych kontrahentów, jeżeli jakiegokolwiek okoliczności wskazują na problemy ze ściagalności należności pomimo braku istotnego przeterminowania. W kategorii należności przeterminowanych w kategorii od 3 do 6 miesięcy wystąpiły na datę bilansową głównie należności od jednostek powiązanych, które nie zostały objęte odpisem.

24.4. Należności z tytułu Cash Pool

ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA i jego spółki zależne korzystają z Cash Pool - na koniec każdego dnia salda rachunków bankowych ze wszystkich spółek są przenoszone na konto w ABN AMRO Bank (Polska) S.A. Całkowite saldo rachunku Cash Pool powinno być dodatnie. Ujemne saldo jednych spółek jest pokrywane wpłatami z innych spółek.

Bank codziennie nalicza odsetki wg zmiennej stopy od dodatnich i ujemnych sald na rachunku Cash Pool-owym .

Oprocentowanie ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA jest, jako agenta operacji Cash Pool-owych, o 0,05 punktu procentowego wyższe niż oprocentowanie pozostałych spółek.

Na dzień 31.12.2008 r. stan sald na rachunku Cash Pool wynosił jak w tabeli poniżej.

Pokryte przez ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA salda kredytowe spółek zależnych są prezentowane w należnościach bieżących.

Lp.	Nazwa spółki	w tys. zł	
		31.12.2008 r.	31.12.2007 r.
1.	ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA	5 820	16 301
2.	„Energomontaż-Północ-Gdynia” Sp. z o.o.	-2 837	-11 835
3.	„Energop” Sp. z o.o.	607	-1 920
4.	„Energomontaż-Nieruchomości” Sp. z o.o.	2 835	-486
5.	„Energomontaż-Północ-Technika Spawalnicza i Laboratorium” Sp. z o.o.	481	411
	Saldo kredytowe spółek Grupy	-2 837	-14 242
	Saldo debetowe spółek Grupy	9 743	16 712

Na 31.12.2008 r. odsetki zrealizowane przez ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA na transakcjach Cash Pool-ingu wyniosły 549.452,02 zł, a prowizja agenta wyniosła 72.095,19 zł.

24.5. Należności długoterminowe

Należności długoterminowe wynikają z kontraktów budowlanych i są to zatrzymane przez zleceniodawców, jako zabezpieczenie ewentualnych napraw gwarancyjnych, kaucje gwarancyjne. W bilansie na dzień 31 grudnia 2008 roku jest to kwota 1.727 tys. zł, wobec 3.838 tys. zł na dzień 31 grudnia 2007 roku.

Terminy płatności tych należności przypadają do 2011 r. i zostały zaprezentowane po zdyskontowaniu o kwotę 122 tys. zł. Spółka dąży do tego, by zmienić sposób zabezpieczenia na bankowe linie gwarancyjne, co zdecydowanie zwiększa płynność finansową oraz zmniejsza koszty.

24.6. Należności z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją wykupu

Nie występują.

25. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwą środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2008 r. i 2007 r. w tysiącach złotych przedstawiono poniżej.

Wyszczególnienie	2008 r.	2007 r.
Środki pieniężne w banku	8 181	1 658
Środki pieniężne w kasie	3	5
Lokaty krótkoterminowe	69 140	5 799
Razem	77 324	7 462

Na dzień 31.12.2008 r. Spółka posiadała lokaty pieniężne, z terminem realizacji do dwóch miesięcy, następujących bankach: ABN AMRO (Polska) S.A., ING Bank Śląski S.A. oraz DnB Nord Polska S.A.

Kwota odsetek należnych na dzień 31.12.2008 r. wynosiła 240.920,11 zł.

25.1. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne (struktura walutowa)

Wyszczególnienie	31.12.2008 r.	31.12.2007 r.
a) w walucie polskiej	74 724	5 956
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	2 600	1 506
b1. w walucie EUR	623	420
po przeliczeniu na zł	2 600	1 505
b2. w walucie EUR /		
po przeliczeniu na zł		
pozostałe waluty w tys. zł		1
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, razem	77 324	7 462

Kurs EUR na dzień 31.12.2008 r. wynosił 4,1724 zł, a na dzień 31.12.2007 r. wynosił 3,5820 zł.

25.2. Inne inwestycje krótkoterminowe

W 2008 roku ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA lokowała nadwyżki finansowe w krótkoterminowe papiery wartościowe instytucji bankowych i poza bankowych, posiadających gwarancje wypłaty oraz wysoki ranking finansowy.

We wrześniu 2008 r. nastąpiło gwałtowne nasilenie się problemów instytucji finansowych. Z uwagi na wyraźne zwiększenie ryzyka niewypłacalności emitentów papierów finansowych Zarząd ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA podjął decyzję o wycofaniu się z tego typu lokat. Wolne środki są obecnie lokowane w trzech bankach na lokatach pieniężnych z terminem do dwóch miesięcy.

W 2007 roku ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA lokowała nadwyżki finansowe głównie w krótkoterminowe bezpieczne obligacje komercyjne.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku wartość tych lokat wg ceny nabycia wynosiła 14.914 tys. zł. Zostały one wycenione na dzień bilansowy do aktualnej wartości poprzez powiększenie ceny zakupu o odsetki przypadające na dzień 31 grudnia 2007 roku. Wartość tych lokat na dzień bilansowy wynosiła 14.973 tysięcy złotych.

25.3. Pożyczki krótkoterminowe

ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA udzieliła w 2000 r. i 2001 r. spółce zależnej, działającej pod firmą „Energomontaż-Magyarország” Sp. z o.o., pożyczki w kwocie 707 tys. EUR.

Na dzień 31.12.2008 r. do spłaty pozostało 217,6 tys. EUR z tego:

- kwota pożyczki do spłaty 3.042,15 EUR
- kwota odsetek do spłaty 214.606,75 EUR

Całość zadłużenia objęta jest odpisem aktualizacyjnym.

26. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe/ rezerwy

26.1. Kapitał podstawowy

KAPITAŁ AKCYJNY	w tys. zł	
	2008 r.	2007 r.
Akcje serii A o wartości nominalnej 3,50 złotych każda	7 567	7 567
Akcje serii B o wartości nominalnej 3,50 złotych każda	542	542
Akcje serii C o wartości nominalnej 3,50 złotych każda	4 900	4 900
Akcje serii D o wartości nominalnej 3,50 złotych każda	2 162	2 162
Akcje serii E o wartości nominalnej 3,50 złotych każda	40 425	40 425
Akcje serii F o wartości nominalnej 3,50 złotych każda	27 799	27 799
Razem	83 395	83 395

AKCJE ZWYKŁE WYEMITOWANE I W PEŁNI OPŁACONE	Ilość w szt.	Wartość w tys. zł
Na dzień 1 stycznia 2007 roku	23 827 044	83 395
Na dzień 31 grudnia 2007 roku	23 827 044	83 395
Na dzień 1 stycznia 2008 roku	23 827 044	83 395
Na dzień 31 grudnia 2008 roku	23 827 044	83 395

26.1.1. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje mają wartość nominalną 3,50 zł każda i są w pełni opłacone.

26.1.2. Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane, co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowanie	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna jednej akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej w tys. zł	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji w KRS	Prawo do dywidendy (od daty)
A	zwykłe	brak	brak	2 162 000		7 567	gotówka	02.12.91 r.	01.12.91 r.
B	zwykłe	brak	brak	155 000		543	gotówka	25.01.96 r.	01.01.96 r.
C	zwykłe	brak	brak	1 400 000		4 900	gotówka	06.02.98 r.	01.01.98 r.
D	zwykłe	brak	brak	617 696		2 162	gotówka	04.02.03 r.	01.01.02 r.
E	zwykłe	brak	brak	11 550 000		40 425	gotówka	04.02.03 r.	01.01.04 r.
F	zwykłe	brak	brak	7 942 348		27 798	gotówka	26.09.06 r.	01.01.06 r.
Liczba akcji / udziałów razem				23 827 044					
Kapitał akcyjny razem						83 395			
Wartość nominalna jednej akcji					3,50 zł				

26.1.3. Akcjonariusze o znaczącym udziale

Akcjonariusz	Ilość akcji	Wartość nominalna akcji w tys. zł	Udział % w kapitale zakładowym
Polimex-Mostostal S.A.	15 619 693	54 669	65,55
ING Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	3 348 476	11 720	14,05
Pozostali poniżej 5%	4 858 875	17 006	20,40

Szczegółowe dane dotyczące emisji akcji i praw do emisji podano w tabeli powyżej.

26.2. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej akcji serii F nad ich wartością nominalną w kwocie 51.625.262 zł, która została pomniejszona o koszty emisji akcji, ujęte jako zmniejszenie kapitału zapasowego w kwocie 1.874.956,18 zł.

KAPITAŁ ZAPASOWY	31.12.2008 r.	31.12.2007 r.
Ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	49 750	49 750
Tworzony ustawowo		
Utworzony zgodnie ze Statutem ponad wymaganą ustawowo wartość		
Z dopłat akcjonariuszy		
Inny z obniżenia wartości akcji		
Inny z aktualizacji środków trwałych		
Razem	49 750	49 750

Zgodnie z wymogami Kodeksu spółek handlowych, Spółka jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie strat. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże część kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty, wykazywanej w sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

26.3. Zyski zatrzymane

Na podstawie decyzji Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki zysk netto wypracowany w 2007 roku został przeznaczony na pokrycie straty z lat poprzednich.

W sprawozdaniu za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku dokonano korekty błędu podstawowego.

W 2008 roku dokonana została korekta błędu podstawowego, co do wyliczenia rezerwy aktuarialnej na odprawy emerytalne i rentowe oraz nagrody jubileuszowe. Z powodu błędnych danych związanych ze stażem pracy pracowników obliczona rezerwa była zaniżona o 981 tys. zł.

ZYSKI ZATRZYMANE	31.12.2008 r.	31.12.2007 r. (przekształcone)
strata nie pokryta kapitałem zapasowym, strata z lat ubiegłych	-17 023	-17 581
Korekta lat poprzednich	- 981	- 981
zysk roku bieżącego	16 356	558
pokrycie straty z kapitału zapasowego		
poprawa błędu podstawowego		
Razem	-1 648	-18 004

Zarząd Spółki będzie wnioskował do Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy o przeznaczenie tegorocznego zysku na pokrycie straty z lat ubiegłych.

26.4. Kapitał z aktualizacji aktywów finansowych

Kapitał z aktywów finansowych	31.12.2008 r.	31.12.2007 r.
Wycena opcji na 31.12.2008 r.	-6 957	

ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA stosuje rachunkowość zabezpieczeń. Transakcje walutowe, zwarte zgodnie z przyjętą strategią zabezpieczenia ryzyka walutowego dla realizacji kontraktów, których wartość wyrażona jest w walucie, spełniają kryteria rachunkowości zabezpieczeń. Zgodnie z polityką rachunkowości zabezpieczeń, przyjętą przez Emitenta, na dzień 31.12.2008 r. zabezpieczenie przepływów pieniężnych uznano za efektywne i wartość godziwą instrumentów finansowych dla części efektywnej ujęto w kapitałach własnych w pozycji „Kapitały z wyceny instrumentów finansowych”. Część wyceny uznana za nieefektywną w kwocie 1.324 tys. zł ujęto w rachunku wyników.

27. Rezerwy

27.1. Zmiany stanu rezerw

Wyszczególnienie	Rezerwa na budżetowane straty na kontraktach	Inne świadczenia pracownicze i świadczenia po okresie zatrudnienia	Rezerwa na sprawy sądowe)	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2008 roku (przekształcone)	199	2 863	934	3 996
Nabycie jednostki zależnej				
Utworzone w ciągu roku obrotowego		165	30	195
Wykorzystane				
Rozwiązane	-112			-112
Korekta z tytułu różnic kursowych				
Korekta stopy dyskontowej				
Na dzień 31 grudnia 2008 roku	87	3 028	964	4 079
Krótkoterminowe	87	423	964	1 474
Długoterminowe		2 605		2 605

Kwota rezerw na sprawy sądowe, w wysokości 934 tys. zł, jest ujęta w rezerwach krótkoterminowych i odpowiada kwocie potencjalnych roszczeń.

Spółka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy. W związku z tym Spółka na podstawie wyceny dokonanej przez aktuarusza tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie, przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego, przedstawiono w powyższej tabeli.

Główne założenia przyjęte do wyliczenia rezerw na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne:

Stopa dyskontowa %	5,9
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń %	3,5
Stopa mobilności %	14,8

28. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe)

Wyszczególnienie	w tys. zł	
	2008 r.	2007 r.
I. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	40 641	22 746
1. Wobec jednostek powiązanych	6 826	4 024
2 Spółka dominująca Polimex-Mostostal	4 357	
2. Wobec jednostek pozostałych	29 458	18 722
II. Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych	4 273	8 033
1. Podatek VAT	1 949	3 328
2. Podatek dochodowy od osób fizycznych	595	822
3. Pozostałe	1 729	3 883
III. Zobowiązania finansowe	9 963	
1. Wycena instrumentów finansowych	9 963	
IV. Pozostałe zobowiązania	4 855	7 940
1. Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	1 552	2 069
2. Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	217	297
3. Inne zobowiązania z tytułu rat układowych, rozrachunki z pracownikami	3 086	5 193
4. Pozostałe (ZFŚS)	-	381
V. Rozliczenia międzyokresowe kosztów z tytułu:	3 722	1 843
1. Niewykorzystanych urlopów	1 254	1 843
2. Premii	1 457	
3. Rezerwa na przyszłe koszty	1 011	
VI. Rozliczenia międzyokresowe przychodów	1 780	

W zobowiązaniach z tytułu robót i usług są kwoty wynikające z wyceny kontraktów budowlanych na dzień bilansowy odpowiednio rok 2008 – 9.127 tys. zł, 2007 – 2.063 tys. zł.

Zasady i warunki płatności powyższych zobowiązań krótkoterminowych:

- Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w tabeli poniżej.
- Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocenowane i zazwyczaj rozliczane w terminie od 30 do 360 dni.
- Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych.

28.1. Zobowiązania z tytułu robót i usług wobec spółek Grupy o pozostałym do dnia bilansowego okresie spłaty

	bieżące	Przeterminowane					Zobowiązania brutto
		do 1 m-ca	1 - 3 m-cy	3 - 6 m-cy	6 - 12 m-cy	Powyżej 1 roku	
ZOBOWIĄZANIA WOBEC SPÓŁKI							
1. Spółka dominująca							
Polimex-Mostostal S.A.	4 357						4 357
2. Spółki zależne							
„Energomontaż-Północ-Gdynia” Sp. z o.o.	80						80
„Energop” Sp. z o.o.	2 321	125					2 446
Zakłady Remontowe Energetyki Lublin S.A.	3 948						3 948
„Energomontaż-Nieruchomości” Sp. z o.o.	434						434
„Energomontaż-Północ-Technika Spawalnicza i Laboratorium” Sp. z o.o.	93	9					102
„Energomontaż-Magyarorszag” Sp. z o.o.	34						34
„Energomontaż-Północ-Warszawa” Sp. z o.o. w Likwidacji							
3. Spółka stowarzyszona							
„Energomontaż-Północ-Bełchatów” Sp. z o.o.							
SUMA	11 297	134					11 401

28.2. Zobowiązania z tytułu robót i usług o pozostałym do dnia bilansowego okresie spłaty

Wyszczególnienie		31.12.2008 r.	31.12.2007 r.
1.	do jednego miesiąca	32 181	10 711
2.	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	7 391	6 948
3.	powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy		
4.	powyżej 6 miesięcy do 1 roku		
5.	powyżej 1 roku		
6.	zobowiązania przeterminowane	1 069	5 087
	Zobowiązania z tytułu dostaw, robót i usług, razem (brutto)	40 641	22 746
7.	Odpisy aktualizujące wartość zobowiązań z tyt. dostaw, i usług (wielkość ujemna)		
	Zobowiązania z tyt. dostaw i usług, razem (netto)	40 641	22 746

28.3. Zobowiązania przeterminowane z tytułu dostaw i usług o pozostałym do dnia bilansowego okresie spłaty

Wyszczególnienie		31.12.2008 r.	31.12.2007 r.
1.	do jednego miesiąca	718	4 967
2.	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	8	9
3.	powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	5	22
4.	powyżej 6 miesięcy do 1 roku	255	13
5.	powyżej 1 roku	83	76
	Zobowiązania z tytułu dostaw, robót i usług, razem (brutto)	1 069	5 087
6.	Odpisy aktualizujące wartość zobowiązań z tyt. dostaw, i usług (wielkość ujemna)		
	Zobowiązania z tyt. dostaw i usług, razem (netto)	1 069	5 087

28.4. Zobowiązania długoterminowe

Spółka zawarła w kwietniu 2004 r. układ z wierzycielami, na podstawie którego jej zadłużenie zostało zredukowane o 40%, a spłata zadłużenia rozłożona na 20 kwartalnych rat. Spółka terminowo spłaca raty i na dzień 31.12.2008 r. pozostała do spłaty kwota rat - to zobowiązania krótkie. Spółka spłaci ostatnią ratę układową 31.09.2009 r.

Ponadto Spółka posiada zobowiązania długoterminowe z tytułu zatrzymanych podwykonawcom kaucji gwarancyjnych na kwotę 2.287 tys. zł, które są dyskontowane.

29. Rozliczenie międzyokresowe przychodów i zobowiązania układowe

ROZLICZENIE MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW I ZOBOWIĄZANIA UKŁADOWE	2008 r.	2007 r.
- krótkoterminowe zobowiązania z tytułu umorzenia wierzytelności układowych	11 442	11 453
- krótkoterminowe zobowiązania układowe razem	11 442	11 453
- krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów	1 780	
- zaliczka na roboty budowlano-montażowe	1 780	
- krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów i zobowiązań układowe do umorzenia razem	13 222	

Kwota 11.453 tys. zł, prezentowana w 2007 r., wynika z przeniesienia w 2006 r., z wyniku lat ubiegłych, kwoty stanowiącej 40% umorzonych wierzytelności układowych, na rozliczenia międzyokresowe i zobowiązania układowe do umorzenia - zakończenie spłaty rat układowych - 30.09.2009 r.

30. Noty objaśniające do rachunku przepływów pieniężnych

Wyszczególnienie	2008 r.	2007 r.
Zmiana stanu należności		
Zmiana stanu należności w bilansie	28 476	-43 607
Zmiana stanu należności inwestycyjnych		-410
Zmiana stanu należności w rachunku przepływów pieniężnych	28 476	-44 017
Zmiana stanu zobowiązań		
Zmiana stanu zobowiązań w bilansie	19 306	3 281
Zobowiązania z tytułu wyceny instrumentów finansowych odniesione na kapitał		
Zmiana w klasyfikacji zobowiązania - rezerwy		
Zmiana stanu zobowiązań w rachunku przepływów pieniężnych	19 306	3 281
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych w bilansie	-2 081	-806
Aktywo na podatek odroczone od wyceny instrumentów finansowych odniesione na kapitał		
Zmiana stanu RMK w rachunku przepływów pieniężnych	-2 081	-806

31. Zobowiązania warunkowe

ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA na dzień bilansowy posiada poniżej prezentowane w tabeli zobowiązania warunkowe, wynikające z udzielonych i otrzymanych gwarancji dobrego wykonania kontaktów. Spółka Akcyjna udzieliła poręczenia wekslowego dla spółki „Energop” Sp. z o.o., gdy ta ubiegała się o otwarcie linii gwarancyjnej.

POZYCJE POZABILANSOWE	2008 r.	2007 r.
Zobowiązania warunkowe	70 984	17 923
Na rzecz jednostek powiązanych (z tytułu)	27 999	6 544
- udzielone gwarancje i poręczenia	27 999	6 544
„Energop” Sp. z o.o.		6 544
Na rzecz pozostałych jednostek (z tytułu)	42 985	11 379
- weksle własne		
- udzielone gwarancje i poręczenia	42 985	11 379
- sprawy sądowe		
Inne (z tytułu)		
Pozycje pozabilansowe zobowiązania warunkowe	70 984	17 923

Udzielenie poręczenia z tytułu zabezpieczenia okresu gwarancyjnego zrealizowanych kontraktów umożliwi wcześniejsze odzyskanie kaucji gwarancyjnych.

31.1. Aktywa oddane pod zabezpieczenie

w tys. zł

Rodzaj zabezpieczenia	Zabezpieczone zobowiązanie	Wartość zabezpieczonego majątku
Hipoteka	linia gwarancyjna	14.700 dla ABN KW 5146 6.000 dla ING KW 36126 i 35127

32. Sprawy sądowe

Spółka jest podmiotem postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego, czy też organem administracji publicznej, dotyczących zobowiązań lub wierzytelności.

Zdaniem Spółki utworzone w wysokości 935 tys. zł rezerwy na prawdopodobne ryzyka związane z toczącymi się sprawami sądowymi oddają najlepszy szacunek możliwych do poniesienia przyszłych kosztów.

33. Nakłady inwestycyjne

W 2008 r. ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA poniosła nakłady inwestycyjne na:

- zakup rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 5. 276 tys. zł,
- zakup wartości niematerialnych w kwocie 191 tys. zł.

W 2007 r. Spółka poniosła nakłady inwestycyjne na zakup:

- rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 3.093 tys. zł,
- wartości niematerialnych w kwocie 43 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku ani na dzień 31 grudnia 2007 roku Spółka nie była zobowiązana do poniesienia nakładów inwestycyjnych w przyszłości.

34. Informacje o podmiotach powiązanych

w tys. zł

Lp.	Spółka	Sprzedaż		Zakup	
		2008 r.	2007 r.	2008 r.	2007 r.
	Jednostka dominująca				
1.	Polimex-Mostostal S.A.	23 691	33 335	3 171	77
	Jednostki zależne				
1.	„Energomontaż-Północ-Gdynia” Sp. z o.o.	3 110	6 151	10	18
2.	„Energop” Sp. z o.o.	343	15 099	12 043	11 783
3.	Zakłady Remontowe Energetyki Lublin S.A.	9 189	812	10 181	1 597
4.	„Energomontaż-Nieruchomości” Sp. z o.o.	566	1 595	797	620
5.	„Energomontaż-Północ-Technika Spawalnicza i Laboratorium” Sp. z o.o.	237	219	848	958
6.	„Energomontaż-Magyarorszag” Sp. z o.o.	5 447	5 675		
7.	„Energomontaż-Północ-Warszawa” Sp. z o.o. w likwidacji				
8.	„Energomontaż-Północ” Sp. z o.o. w likwidacji	0	9 013	0	46
	Jednostki stowarzyszone				
1.	„Energomontaż-Północ-Belchatów” Sp. z o.o.				
	RAZEM wobec jednostek powiązanych	42 583	71 899	27 050	15 099

W prezentowanych powyżej sprzedażach ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA do spółek Grupy w kwocie 42.583 tys. zł uwzględniona jest sprzedaż gruntów, budynków i budowli oraz maszyn i urządzeń do Zakładów Remontowych Energetyki Lublin S.A. w kwocie 6.379 tys. zł.

Lp.	Spółka	Należności		Zobowiązania	
		2008 r.	2007 r.	2008 r.	2007 r.
	Jednostka dominująca				
1.	Polimex-Mostostal S.A.	12 610	28 378	4 357	1 403
	Jednostki zależne				
1.	„Energomontaż-Północ-Gdynia” Sp. z o.o.	1 369	1 010	80	
2.	„Energop” Sp. z o.o.	96	10	2 446	3 188
3.	Zakłady Remontowe Energetyki Lublin S.A.	118	73	3 948	541
4.	„Energomontaż-Nieruchomości” Sp. z o.o.		2 137	434	222
5.	„Energomontaż-Północ-Technika Spawalnicza i Laboratorium” Sp. z o.o.			102	73
6.	„Energomontaż-Magyarorszag” Sp. z o.o.	3 603	1792	34	
7.	„Energomontaż-Północ-Warszawa” Sp. z o.o. w likwidacji				
8.	„Energomontaż-Północ Sp. z o.o. w likwidacji		22		
	Jednostki stowarzyszone				
1.	„Energomontaż-Północ-Belchatów” Sp. z o.o.	5	16		
	RAZEM wobec jednostek powiązanych	17 801	33 438	11 401	5 427

Transakcje z podmiotami Grupy odbywają się na warunkach równorzędnych z tymi, które obowiązują w transakcjach zawartych z podmiotami z poza Grupy.

Zobowiązania długoterminowe wobec jednostek powiązanych wynoszą 553 tys. zł, i dotyczą gwarancji dobrego wykonania robót budowlanych.

34.1. Jednostka dominująca całej Grupy

ENERGOMONTAŻ PÓŁNOC SA jest spółką zależną od Polimex-Mostostal S.A., która na dzień 31.12.2008 r. posiadała 65,55% udziału w kapitale zakładowym ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA.

W roku finansowym zakończonym 31 grudnia 2008 r. wystąpiły transakcje pomiędzy Spółką a Polimex-Mostostal S.A., a wartość tych transakcji wyniosła:

-	sprzedaż	23.691 tys. zł
-	należności	12.610 tys. zł
-	zakupy	3.171 tys. zł
-	zobowiązania	4.357 tys. zł (w tym raty układowe 598 tys. zł)

ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA jest podwykonawcą Polimex-Mostostal S.A. na budowie Elektrowni w Białymstoku, Elektrowni Łagisza i Koksowni w Dąbrowie Górniczej.

35. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Spółki mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Spółki na dzień 31 grudnia 2008 roku utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

36. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Spółka posiada środki pieniężne oraz lokaty krótkoterminowe. Od połowy 2007 roku wraz ze spółkami zależnymi Spółka korzysta również z bankowego rachunku typu Cash pool. Głównym celem przy korzystaniu z tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki oraz rentowne i bezpieczne lokowanie nadwyżek finansowych. Spółka posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Spółka może zawierać również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych – są to głównie strategie opcyjne. Celem tych transakcji jest ograniczenie wrażliwości Spółki na zmiany kursów walutowych, a także zagwarantowanie rentowności sprzedaży w przypadku spadku cen spowodowanych niekorzystną zmianą kursów walutowych.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Spółki obejmują ryzyko związane z płynnością oraz ryzyko walutowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej.

36.1. Ryzyko stopy procentowej

Spółka lokuje wolne środki finansowe w krótkoterminowe lokaty bankowe. Spółka dokonała oszacowania średniego poziomu lokat w przeciągu 2008 roku. Przychód odsetkowy z lokat wyniósł 2 593 tys. zł. Oszacowano, iż zmiana oprocentowania in plus/ in minus o 1% spowodowałaby zmianę przychodów w wartościach zaprezentowanych w tabeli poniżej:

kwota lokat - średnioroczna	odsetki wg wynegocjowanej stopy % - faktyczny przychód	przy spadku oprocentowania o 1% odsetki wynosiłyby	przy wzroście oprocentowania o 1% odsetki wynosiłyby
35 348	2 593	2 227	2 934

36.2. Ryzyko walutowe

Spółka narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę operacyjną sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny. Około 24,3% zawartych przez Spółkę transakcji sprzedaży wyrażonych jest w walutach innych niż waluta sprawozdawcza Spółki, podczas gdy 90% kosztów wyrażonych jest w tejże walucie sprawozdawczej.

Na dzień bilansowy 8,61% wszystkich należności Spółki to należności dewizowe, natomiast zobowiązania dewizowe to 5,43% wszystkich zobowiązań Spółki. Wyższy udział należności i zobowiązań dewizowych na koniec 2007 roku wynikał z zakończenia i zafakturowania usług budowlano-montażowych wykonywanych w litewskiej rafinerii w IV kwartale 2007 r. Należności te zostały spłacone w całości w I kwartale 2008 r.

Strukturę walutową należności i zobowiązań prezentuje poniższa tabela.

Struktura walutowa należności	31.12.2008 r.	31.12.2007 r.	Struktura walutowa zobowiązań	31.12.2008 r.	31.12.2007 r.
Należności w EUR	615	3 664	zobowiązania w EUR	852	883
Należności w HUF	228 615	155 970	zobowiązania w HUF	2 132	
			zobowiązania w CZK		
			zobowiązania w LIT		106
			zobowiązania w NOK	2	2
należności walutowe przeliczone na zł	5 729	15 433	zobowiązania walutowe przeliczone na zł	3 650	3 276
Należności wg bilansu	66 493	91 350	zobowiązania wg bilansu	67 209	41 695
% udział należności dewizowych	8,61%	16,89%	% udział zobowiązań dewizowych	5,43%	7,85%

Preferowaną metodą asekuracji przed ryzykiem kursowym stosowaną przez Spółkę jest hedging naturalny, tj.: zabezpieczanie ryzyka walutowego poprzez zawieranie transakcji generujących koszty w tej samej walucie co waluta przychodów.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku Spółka posiadała opcje walutowe zabezpieczające wartość przychodów na jednym z kontraktów długoterminowych. Na dzień 31 grudnia 2007 roku Spółka nie posiadała instrumentów zabezpieczenia ryzyka walutowego.

Przeprowadzając analizę wrażliwości Spółka przyjęła w założeniach wzrost/spadek kursu walutowego o 5%. Ze względu na nieistotny poziom ryzyka stopy procentowej oraz niezidentyfikowane ryzyko cenowe Spółka nie przeprowadziła analizy na wrażliwość dla tych ryzyk. W wyniku przeprowadzonej analizy wrażliwości obserwuje się, iż zysk przed opodatkowaniem Spółki byłby o 104 tys. zł wyższy, gdyby kurs analizowanych walut wzmościł się o 5% w stosunku do złotówki przy założeniu pozostania innych zmiennych na stałym poziomie. Analogicznie osłabienie złotego o 5% w stosunku do EUR i HUF spowodowałoby zmniejszenie wyniku Spółki o 104 tys. zł.

Na dzień bilansowy 31.12.2007 r. - 16,91 % wszystkich należności Spółki to należności dewizowe natomiast zobowiązania dewizowe to 7,94% wszystkich zobowiązań Spółki. Wysoki udział należności dewizowych wynikał z zakończenia i zafakturowania usług budowlano-montażowych wykonywanych w litewskiej rafinerii w IV kwartale 2007 r. w wyniku przeprowadzonej analizy wrażliwości obserwuje się, że zysk przed opodatkowaniem Spółki w 2007 roku byłby o 613,8 tys. zł wyższy gdyby kurs analizowanych walut wzmościł się o 5% w stosunku do złotówki przy założeniu innych zmiennych na stałym poziomie. Analogicznie osłabienie złotego o 5% w stosunku do EUR i HUF spowodowałoby zmniejszenie wyniku Spółki o 613,8 tys. zł.

36.3. Ryzyko związane z płynnością

Celem Spółki jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez zarządzanie należnościami i zobowiązaniami Spółki oraz korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak krótkoterminowe lokaty finansowe. Negocjowane są warunki płatności w celu skorelowania planowanych wpływów z planowanymi wydatkami.

Spółka poprzez transakcje Cash Pool-owe uczestniczy w zarządzaniu płynnością Grupy Kapitałowej oraz dba o efektywne wykorzystanie wolnych środków finansowych posiadanych przez Spółkę oraz spółki zależne i stowarzyszone do finansowania potrzeb kredytowych.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Spółki na 31 grudnia 2008 r. wg daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

Rok zakończony 31 grudnia 2008 r.	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Powyżej 1 roku	Razem
Pozostałe zobowiązania			3 285		3 285
Zobowiązania finansowe z tyt. opcji			3 942	6 021	9 963
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	1 069	32 345	7 391	2 287	43 092
Zobowiązania układowe przewidziane do umorzenia			11 442		11 442
ŁĄCZNIE ZOBOWIĄZANIA	1 069	32 345	26 060	8 308	67 782

Rok zakończony 31 grudnia 2007 r.	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Powyżej 1 roku	Razem
Pozostałe zobowiązania				5 490	5 490
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	5 087	10 711	6 948	1 761	24 507
Zobowiązania układowe przewidziane do umorzenia				11 453	11 453
ŁĄCZNIE ZOBOWIĄZANIA	5 087	10 711	6 948	18 704	41 450

36.4. Ryzyko cen towarów

Spółka narażona jest na ryzyko cenowe wynikające ze wzrostu cen surowców i materiałów budowlanych takich jak: cynk, stal, beton jak również materiałów ropopochodnych jak benzyna, olej napędowy. W celu ograniczenia ryzyka cenowego Spółka:

- na bieżąco monitoruje sytuację na rynkach podstawowych surowców i materiałów;
- dostosowuje parametry umów dostawczych w zakresie okresu trwania i wartości jednostkowej do bieżących i prognozowanych warunków rynkowych;
- jeżeli to możliwe Spółka wprowadza do umów sprzedaży wyrobów i usług klauzule umożliwiające waloryzację wartości tych umów w stosunku do zmian podstawowych elementów składowych.

36.5. Ryzyko kredytowe

Spółka zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Spółki na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Spółki, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Spółki powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

36.5.1. Koncentracja należności wg kontrahentów stan na 31.12.2008 r.

Na 31.12.2008 r. występuje znaczna koncentracja należności handlowych, na grupę 10 kontrahentów przypada 74,3% należności handlowych w porównaniu do 75,7% na dzień 31 grudnia 2007 roku. Wysoka koncentracja należności od Polimex-Mostostal S.A. utrzymała się również po dacie bilansowej w pierwszym kwartale 2009 r. z uwagi na fakt współuczestnictwa ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA jako podwykonawcy w budowach, w których Polimex-Mostostal S.A. jest głównym wykonawcą.

Lp.	Nazwa Kontrahenta	kwota należności	struktura % największych dłużników	w tym:			
				należności przed terminem wymagalności	struktura %	należności po terminie wymagalności	struktura %
1.	Polimex-Mostostal S.A.	12 610	22,48	793	6,29	11 817	93,71
2.	Polski Koncern Naftowy Orlen	11 622	20,72	11 326	97,45	296	2,55
3.	Zespół Elektrociepłowni Wrocław	4 351	7,76	4 351	100,00		
4.	Energomontaż Magyarorszag	3 603	6,42	823	22,84	2 780	77,16
5.	Alstom Power	2 653	4,73	2 653	100		
6.	Forum Power and Heat	2 523	4,5	670	26,56	1 853	73,44
7.	Energomontaż Północ Gdynia	1 369	2,44	857	62,60	512	37,40
8.	Lotos Serwis	1 088	1,94	1 088	100,00		
9.	Mostostal Puławy	1 082	1,93	1 082	100,00		
10.	Przedsiębiorstwo REMWIL	785	1,40	785	100,00		
11.	Pozostali odbiorcy usług	14 407	25,68	14 354	99,60	53	0,60
Razem należności z tytułu robót i usług netto		56 093		38 782		17 311	

36.6. Ryzyko cen towarów

Występujący wzrost cen na materiały budowlane może spowodować zmiany w rentowności kontraktów długoterminowych oraz konieczność renegotjacji umów w przypadku kontraktów wieloletnich. Spółki dążą do umieszczania klauzul umożliwiających przeszacowywanie wartości kontraktów w przypadku znaczącego wzrostu cen.

36.7. Ryzyko kursów walut

W celu ograniczenia ryzyka niekorzystnych kursów walutowych oraz zagwarantowania rentowności sprzedaży w przypadku spadku cen, spowodowanego niekorzystną zmianą kursów walutowych, Spółka wypracowała strategię zabezpieczeń kursowych, opartą na stosowaniu instrumentów pochodnych, związanych z rynkiem walutowym. „Strategia zabezpieczenia ryzyka walutowego kontraktów realizowanych przez Spółkę” została zaakceptowana przez Radę Nadzorczą Spółki w 2007 r. Zgodnie z przyjętą strategią Spółka stosuje następujące metody zabezpieczeń kursowych: metodę hedgingu, polegającego na transakcjach terminowych (forward) na rynku międzybankowym oraz „zero kosztowych” transakcjach opcyjnych, oraz metodę hedgingu naturalnego (tj. zabezpieczenia ryzyka walutowego poprzez zawieranie kontaktów generujących koszty w tej samej walucie co waluta przychodu).

W celu zabezpieczenia 30% wpływów z kontraktu, zawartego przez konsorcjum firm: Hitachi Ltd z siedzibą w Tokio, lidera Konsorcjum i ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA - członka konsorcjum, z Elektrownią Kozienice S.A na realizację przedsięwzięcia pod nazwą. Kompleksowe zaprojektowanie, wybudowanie i uruchomienie Instalacji Odsiarczania Spalin dla bloku nr 10 – 500 MW, w sierpniu 2008 r. Zarząd Spółki podjął decyzję o zawarciu transakcji opcji walutowych, służących zabezpieczeniu wpływów z kontraktu na poziomie kursu 3,35 zł za 1 EUR, zastosowanego przy sporządzaniu oferty przedmiotowego kontaktu.

Z transakcji opcyjnych do rozliczenia pozostało 7 zero kosztowych strategii opcyjnych, składających się z zakupu 7 kontraktów opcji walutowych typu EUROPEAN PARISIAN KNOCK-IN z kursem rozliczenia 3,35 EUR/PLN oraz barierą knock - in na poziomie 3,47 EUR/PLN, na zakup walut na łączną wartość 11.800.000,00 EUR.

Terminy realizacji poszczególnych opcji służących zabezpieczeniu konkretnego kontaktu przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Data rozliczenia opcji	kwota rozliczanej opcji walutowej w EUR	
		sprzedaż	zakup
1.	30.04.2009 r.	600 000	600 000
2.	31.07.2009 r.	2 050 000	2 050 000
3.	30.09.2009 r.	1 850 000	1 850 000
4.	27.11.2009 r.	2 900 000	2 900 000
5.	30.04.2010 r.	2 150 000	2 150 000
6.	03.01.2011 r.	1 500 000	1 500 000
7.	31.03.2011 r.	750 000	750 000
OGÓŁEM:		11 800 000	11 800 000

Wahania średniego kursu euro w okresie od dnia 30 września 2008 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. wykazujące wzrost kursu o ponad 22% i nadal utrzymującą się tendencję wzrostową, mają istotny wpływ na wielkość przychodu z kontraktów zawartych w walucie obcej. Utrzymujący się wysoki kurs waluty EUR będzie pozytywnie wpływał na bieżące wyniki na kontraktach denominowanych w EUR. Równocześnie ujemna wycena transakcji zabezpieczających będzie dzięki temu w pełni rekompensowana wzrostem wpływów z niezabezpieczonej części kontraktów.

Oszacowaną ekspozycję na ryzyko walutowe po dniu 1 stycznia 2009 r., na podstawie podpisanych kontraktów, przedstawiono w poniższej tabeli.

	Wartość przepływów EUR do realizacji w 2009 r.	w tym:				Wartość przepływów po dniu 01.01.2010 r.
		I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	
Łączne wpływy w walucie obcej	23 708,3	96,8	3 897,0	5 998,5	13 716,0	11 691,0
Łączne wydatki w walucie obcej	2 894,1	0,0	1 773,8	311,5	808,8	230,1
Ekspozycja na ryzyko walutowe	20 814,2	96,8	2 123,2	5 687,0	12 907,2	11 460,9
Zawarte transakcje zabezpieczające*	7 400,0	0,0	600,0	2 050,0	4 750,0	4 400,0
Pozycja otwarta w walucie obcej	13 414,2	96,8	1 523,2	3 637	8 157,2	7 060,9

36.8. Zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych

ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA stosuje rachunkowość zabezpieczeń. Transakcje walutowe zawarte zgodnie z przyjętą strategią zabezpieczenia ryzyka walutowego dla realizowanych kontraktów, których wartość wyrażona jest w walucie, spełniają kryteria rachunkowości zabezpieczeń.

Zgodnie z polityką rachunkowości zabezpieczeń, przyjętą przez Emitenta, na dzień 31 grudnia 2008 r. zabezpieczenie przepływów pieniężnych uznano za efektywne i wartość godziwą instrumentów finansowych w części efektywnej ujęto w kapitale własnym, część nie efektywna w kwocie 1.324 tys. zł przez rachunek wyników.

Wycenę instrumentu finansowego oraz aktywa na podatek dochodowy od tej wyceny prezentuje poniższa tabela.

Wycena zobowiązania z tytułu instrumentu finansowego na dzień 31.12.2008 r.	Aktywo z tytułu wyceny instrumentu finansowego na dzień 31.12.2008 r.	Kapitał z wyceny instrumentu finansowego na dzień 31.12.2008 r.	Nie efektywna część zabezpieczenia odniesiona na wynik finansowy
10 175	1 894	6 957	1 324

37. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany.

W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Spółka może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym 31 grudnia 2008 roku i 31 grudnia 2007 r. nie wprowadzono żadnych zmian do celów i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Spółka wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.

Wyszczególnienie	Na dzień 31.12.2008 r.	Na dzień 31.12.2007 r.
Oprocentowane kredyty i pożyczki		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	83 042	59 994
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-77 324	-7 462
Zadłużenie netto	5 718	52 532
Zamienne akcje uprzywilejowane		
Kapitał własny	124 388	115 141
Kapitał i zadłużenie netto	130 106	167 673
Wskaźnik dźwigni	4,39%	31,33%

Docelowy wskaźnik dźwigni finansowej dla Spółki wynosi od 20 do 35%.

W 2008 r. ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA lokowała nadwyżki finansowe w krótkoterminowe papiery wartościowe instytucji bankowych oraz poza bankowych, posiadających gwarancję wypłaty oraz wysoki rating finansowy. We wrześniu 2008 r. nastąpiło gwałtowne nasilenie się problemów instytucji finansowych, utrata dotychczasowej płynności, oraz znaczące zmiany w realiach rynków finansowych. Dlatego Zarząd ENERGOMONTAŻ-PÓŁNOC SA z uwagi na wyraźne zwiększenie ryzyka niewypłacalności i utraty kapitału, podjął decyzję o wycofanie się z lokowania nadwyżek finansowych w papiery finansowe. Została podjęta decyzja o zamianie lokat w papierach wartościowych na lokaty pieniężne z terminem do dwóch miesięcy, z dywersyfikacją portfela na trzy banki. Tym samym zwiększone zostało bezpieczeństwo lokat gotówkowych, ograniczające ewentualne ryzyko utraty ulokowanego kapitału. Spółka planuje również zakup w przetargu nieruchomości, którą dziś dzierżawi na cele produkcyjne.

38. Instrumenty finansowe

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Grupy, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

Wyszczególnienie	Kategoria	Wartość bilansowa		Wartość godziwa	
		31.12.2008 r.	31.12.2007 r.	31.12.2008 r.	31.12.2007 r.
Aktywa finansowe		139 810	113 785	139 810	113 785
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	DDS		14 973		14 973
Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe)	PiN	1 559	3 838	1 559	3 838
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	60 927	87 512	60 927	87 512
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		77 324	7 462	77 324	7 462
Zobowiązania finansowe		81 137	59 013	81 137	59 013
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	PZFwgZK	71 174	59 013	71 174	59 013
Zobowiązania z tytułu wyceny opcji		9 963		9 963	

Dla powyżej zaprezentowanych aktywów i zobowiązań finansowych nie wystąpiły różnice pomiędzy wartością bilansową i wartością godziwą. Wartość należności handlowych ze względu na krótki termin płatności odpowiada wartości godziwej. Należności długoterminowe podlegają dyskontowaniu. Opcje walutowe są przez Spółkę prezentowane w wartościach wycenionych przez bank.

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych.

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku

	Kategoria zgodnie z MSR 39	Przychody /(koszty) z tytułu odsetek	Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie / (utworzenie) odpisów aktualizujący ch	Zyski /(straty) z tytułu wyceny	Zyski /(straty) ze sprzedaży instrumentó w finansowych	Razem
Aktywa finansowe							
Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe) - Dyskonto należności	DDS	-138					-138
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności Odsetki od należności	PiN	183					183
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		2 595					2 595
RAZEM		2 640					2 640
Zobowiązania finansowe							
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe dyskonto	FwgZK	204					204
Instrumenty zabezpieczające							
Pochodne instrumenty finansowe, w tym: realizacja opcji	WwWPZG pWF				-114		-114
Razem		204			-114		90

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku

	Kategoria zgodnie z MSR 39	Przychody /(koszty) z tytułu odsetek	Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie / (utworzenie) odpisów aktualizując ych	Zyski /(straty) z tytułu wyceny	Zyski /(straty) ze sprzedaży instrumentó w finansowych	Razem
Aktywa finansowe							
Aktywa finansowe – inwestycje w spółki zależne (długoterminowe) w tym: - Otrzymana dywidenda - Utworzenie rezerwy na aktywa finansowe		954		- 4 324			-3 370
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, różnice kursowe od należności dewizowych	PiN		-305				-305
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, odsetki od lokat		2 853					2 853
Zobowiązania finansowe							
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe Odsetki od zobowiązań	PZFwgZK	-903					-903
Razem		2 904	-305	-4 324			-1 725

Użyte skróty:

UdtW	– Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
WwWGpWF	– Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
PiN	– Pożyczki i należności,
DDS	– Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
PZFwgZK	– Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

39. Wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie firmy Ernst & Young Audit Sp. z o.o., uprawnionej do badania sprawozdań finansowych, wypłacone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 r. i należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 r.

Rodzaj usługi	2008 r.	2007 r.
- obowiązkowe badanie rocznych sprawozdań finansowych	241 500,00	230 000,00
- inne usługi poświadczające		
- usługi doradztwa podatkowego		
- pozostałe usługi	22 798,00	
RAZEM:	264 298,00	230 000,00

40. Wynagrodzenia dla osób zarządzających i nadzorujących

Wyszczególnienie	01.01.-31.12.2008 r.	01.01.-31.12.2007 r.
W jednostce macierzystej		
- wynagrodzenie członków Zarządu	1 899 587,87	1 463 500,00
- wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej	320 208,00	274 725,00
RAZEM:	2 219 795,87	1 738 225,00

41. Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych

Nie występuje takie transakcje.

42. Pożyczki udzielona członkom Zarządu

Nie występuje takie transakcje.

43. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

Nie występuje takie transakcje.

44. Struktura zatrudnienia

ŚREDNIOROCZNE ZATRUDNIENIE	01.01.-31.12.2008 r.	01.01.-31.12.2007 r.
Średnioroczna ilość pracowników	702,28	767
- na stanowiskach robotniczych	508,23	588
w tym: zatrudnieni w kraju	416,04	451
za granicą	92,19	137
- na stanowiskach nierobotniczych	184,86	172
w tym: zatrudnieni w kraju	179,77	159
za granicą	5,09	13
- korzystających z urlopów wychowawczych i bezpłatnych	9,19	7

ZATRUDNIENIE – STAN NA KONIEC OKRESU	31.12.2008 r.	31.12.2007 r.
Ilość pracowników	712	748
- na stanowiskach robotniczych	504	556
w tym: zatrudnieni w kraju	427	378
za granicą	77	178
- na stanowiskach nierobotniczych	203	186
w tym: zatrudnieni w kraju	200	168
za granicą	3	18
- korzystających z urlopów wychowawczych i bezpłatnych	5	6

45. Wydarzenia po dniu bilansowym

Po dniu bilansowym, na który sporządzone zostało sprawozdanie finansowe, nie zaszły żadne zdarzenia i okoliczności mogące w sposób istotny zniekształcić obraz sytuacji finansowej Spółki w danym okresie.

Warszawa, dnia 17 kwietnia 2009 r.

1. Prezes Zarządu	- Włodzimierz Dyrka	
2. Wiceprezes Zarządu	- Przemysław Milczarek	
3. Wiceprezes Zarządu	- Andrzej Orliński	
4. Członek Zarządu	- Mirosław Białogłowski	
5. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg rachunkowych	- Lidia Czajkowska	